

KÜLÜGY-HADÜGY

Budapest, 1914. június 21-én HETI SZEMLE I. évfolyam, 9. szám

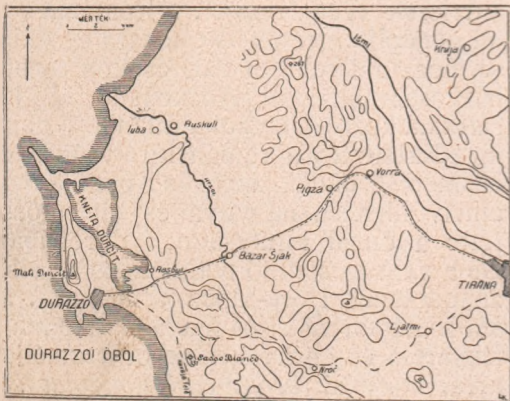
Szerkeszti: Szilágyi Lajos dr., cs. és kir. kamarás.

o

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Népszínház utca 16

Előfizetési ára: negyedévre 4 K, egész évre 16 K. Egyes szám 30 fillér. Vasárnaponként jelenik meg. Telefon: József 51-15

A Durazzo körüli harcok.

Wied Vilmos fő- és székvárosa az albán partvidék egyik kiszögellő felszigetén, a szárazföld felől jöhető támadások ellen már maga a természet által jól védett területen fekszik.

Északkeletre tőle a *Knetá Durcít* ingoványokkal övezett 8 km. hosszú tava, melynek szélessége 1—5 km. közt váltakozik. A tavat a tengertől, úgy északon mint délen, egy nagyon keskeny, néhány száz lépés széles földnyelv választja el. Durazzo környékterepére csak ezen a két keskeny földdarabon át lehet a szárazföld felől jutni.

A várostól északra a tengerparttal párhuzamosan a *Mali Durcít* kb. 200 méter magas hegyháta vonul. A hegyről a város teljesen betekinthető.

A *Knetá Durcít* mocsaraitól keletre szintén északdéli irányban egy második dombvonulat van, mely az *Arzenfolyó* torkolata közelében *Juba* községnél kezdődik és délen a tengerpartot *Sasso bianco* elnevezéssel éri el.

Ezen a dombon halad át a sokat emlegetett *sjaki-ut*, mely *Bazar Sjak*—*Pigza-Vorra* helységeken át *Tirana*-ra vezet.

A fővárost sajátlagos fekvésénél fogva egy olyan ellenség ellen, amelynek tüzérége nincs, könnyen megvédhették volna. Elegendő lett volna a *Knetá Durcít*-től északra és délre levő földnyelveket megerősíteni, s a felkelőknek minden támadása, fortélyja, vakmerősége kárba vész.

Ez az óvintézkedés az északi földnyelven érthetetlen okokból elmaradt, a felkelők a *Mali Durcít* magaslatait, melyekről — mint említettük — az egész város betekinthető, akadálytala-

nul elfoglalták és magukat ott befészkeltek: innen a város szorongatott helyzete.

Ami az általános katonai helyzetet illeti:

A fejedelem rendelkezésére áll kb. 1000 főnyi harcos, a hollandi csendőrség, az önkéntesek és a fejedelemhez hű albánokból. Ehhez az elmúlt kedden, osztrák-magyar hajókon, *San Giovanni di Meduából Kroon* hollandus őrnagy parancsnoksága alatt 1000—1500 mirdita harcos érkezett be, úgy, hogy a védősereg létszáma jelenleg 2500 főre tehető. Eredetileg a főparancsnok *Thomson* hollandiai ezredes volt, majd midőn ő hétfőn reggel elesett, *Roel-sema* őrnagy, kedden reggel pedig a *Meduából* beérkezett *Kroon* őrnagy vette át a parancsnokságot. A mirditák *Marko Gioni* és *Boljetinacz Isza*, a maliszszorok *Doda Simon* és *Bajran Zuris* parancsnoksága alatt állanak.

A fejedelemhez hű csapatok volnának még:

Északalbániában: *Prek Bib Doda* vezetése alatt kb. 2000 ember. Ez a csapat állítólag Durazzo felmentésére siet és a beérkezett hírek szerint már szerdán 35 km.-re északra volt Durazzótól. (?)

Középalbániában: *Achmed bey Matí* vezetése alatt kb. 1500 ember *Tirana* környékén, tehát 2 napi járásra Durazzótól mozdulatlanul vesztegel.

Délről, *Valona* környékéről *Besim* őrnagy parancsnoksága alatt tényleg előnyomul egy ismeretlen erejű csapat, mely szerdán a fővárostól 60 km.-re délre volt.

A felkelők zöme *Bazar Sjak* környékén, előretolt részeik a *Knetá Durcít*-től keletre levő dombokon, tekintélyesebb erők Durazzótól északra a *Mali Durcít*-en vannak. Parancsnoklási viszonyok ismeretlenek: állítólag a ryberai hodzsza a vezériük. A harcosok számát 2—5000 főre becsülik. Tüzérégiük nincs; géppuskáik azonban vannak.

Összegezve az elmúlt hét eseményeit:

Június 14-ről 15-re (vasárnapról hétfőre virradó) éjjel erős felkelő csapatok két oldalról: északról és keletről váratlanul megtámadták a kormánycsapatok előőrseit. A harc reggel háromnegyed 4 órától délelőtt fél 9-ig tartott. Mindkét oldalról óriási veszteség, köztük a kormánycsapatok főparancsnoka, *Thomson* ezredes is. A felkelők a nem sikerült támadást többször

megismételték, megszakításokkal egész nap folyt a harc.

Június 16-án (kedden) a felkelők nyugodtan voltak: a fejedelem pedig pihenőnapot rendelt el. E napon érkezett be *San Giovanni di Meduából* Durazzóba, az 1500 főnyi erősbítés.

Június 17-én (szerdán) a kormánycsapatok a rasbuli magaslatok irányába ellentámadást intéztek, amely azonban — gondos előkészítés híján — teljesen meghiúsult.

Június 18-án (csütörtökön) a harc szünetelt, a felkelők hadikövet útján a város elhagyására szólították fel *Vilmos* fejedelmet, ki a felszólítást kereken visszautasította.

Ennyire zsugorodik össze az, ami a beérkezett és egymásnak többé-kevésbé ellentmondó táviratokból kétségtelenül megállapítható, a többi, az merő kombináció, melyre bőséges tápanyagot nyújt, a durazzói abszurd helyzet, főleg pedig az a körülmény, hogy sem az egyik, sem a másik részen rendes csapatok nincsenek, a szembenálló felek csupán ad hoc összeverődött alakulások, melyeknek a harctevékenysége a mi szemüvegünkön át alig bírálható.

A Vörös Kereszt Horvátországban.

A tavalyi Balkán-háboru tanulságait a Vörös Kereszt-Egylet is levonta. Országos mozgalom indult meg, hogy a Vörös Kereszt hadkészsége fokoztassék, hogy azoknak a nagy és nemes céloknak, melyek elérésére alakult, minél nagyobb sikerrel felelhessen meg. A mozgalom élén maga a fővédnök-helyettes *Ferencz Salvátor* királyi herceg áll, ki *Brinzey Arthur* vezérkari őrnagy kíséretében az egész monarchiában körutat tesz, hogy buzdító szavai-va! az óriás szervezet minden részét fckczottabb tevékenységre bírja. A népszerű királyi herceg e hó 21-én Zágrábot látogatja meg, honnan az egész Horvát-Szlavonországra kiterjedő agitáció indul.

Tartalékos tisztek ténylegesítése.

Ismételten rámutattunk már arra a veszedelemre, mely haderónket a tisztihány beköszöntével fenyegeti. Ráműtattunk arra is, hogy a hiány megszüntetésére legjobb eszközüil a tisztek gazdasági helyzetének javítását, a tisztifizetések emelését tartjuk.

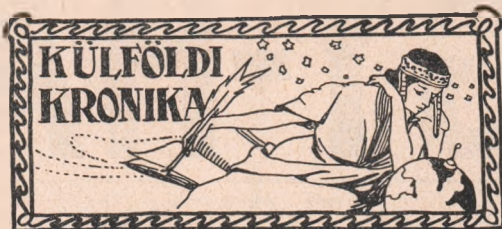
Sajnos! az ország teherbíró képessége nem engedte meg, hogy a tisztikar jogos kívánságai most teljesítenek és így elesett az az eszköz is, mellyel a pályaválasztás előtt álló ifjúságot a katonatiszti pályára biztos sikerrel csábíthattuk volna.

A hadvezetőség azonban nem maradhat tétlenül és nem várhat a jobb idők beköszöntére, segít tehát magán a legjobb belátása szerint s ezuttal a tisztihány fedezésére tartalékos tiszteket ténylegesít. A honvédelmi miniszter a napokban adta ki idevonatkozó rendeletét, mely szerint tartalékos tiszteket, tisztjelölteket és önkénteseket ténylegesítenek, ha erre alkalmasak és ez iránt kérelmet terjesztenek elő. A jelentkezésre a tartalékos tiszteket és tisztjelölteket a csapatparancsnokságok szölyítják fel. Természetes, hogy első sorban azokat veszik tekintetbe, akik katonailag kiválóan alkalmasak. A gyalogságnál azokat is előnyben részesítik, akik horvátul vagy szerbül beszélnek. A közművelődési tantárgyakat tanító szakemberek, nyelv-, rajz- és tornatanárok, a jogi ismeretekkel bírók, építész vagy vízimérnökök, gépészmérnökök és gazdaszok, erdészek, táviráraszok, vasuti és bankhivatalnokok, továbbá az aviatikával vagy gépkocsi-vezetéssel foglalkozók előnyben részesülnek.

Különös kedvezmény az is, hogy a ténylegesítést megelőző próbaszolgálatot, kivételes esetben, kincstári költségen is lehet teljesíteni. Az egyévi önkéntesek jelentkezés esetén szeptember 30-ika után folytatólag megmaradnak a szolgálatban.

Azokat a jelölteket, akik tartalékos tisztté való kinevezésre sorban vannak, jövő év január 1-én tart. hadnagyokká nevezik ki. Míg a többieket, ha még el nem érték ezt a rendfokozatot, tartalékos zászlósokká léptetik elő.

Ez az újítás ugyan nem oldja meg teljesen a függő kérdéseket, de mindenestre nagyon alkalmas arra, hogy a tisztihányt némileg orvosolja. Sok derék és buzgó tartalékos tisztünk van, akiknek ténylegesítésével értékes anyagot nyer a honvédség.

Mikor ezeket a sorokat írjuk, Durazzo talán már a fölkelők kezében van és Vilmos fejedelem idegen hadihajó födelzetén medítál vesztett fejedelemsége sorsán. Az, ami Albániában történt és történik, példátlanul megdöböntő. Ha csupán az albán fejedelem lázadó alattvalóit látnánk Durazzo falai alatt, akkor kérlelhetetlen, végzetszerű eseménynek érezhetnénk a fiatal albán királyság korai összeomlását. De, sajnos, a jól irányzott albán fegyverek mögött megátjuk a szerb és görög pénzt, meglátjuk, sajnos, az olasz biztatást, az olasz intrikát is. Prenk Bib Doda herceg mirdita-seregéről hallgat a hír és a malisszorok, a hü malisszorok is megölték Thompson ezredet, mert rohamra akarta küldeni őket a fölkelők ellen. Konkolyt hintettek el Albániában, mesterségesen mérgecsítették el egy vizsályt és azután ugy intézték a békítés művét, hogy a vizsályból elkecseregett harc legyen. Egy zseniális intrika szála szölyödnek a zeg-zugos durazzo utcákon és a sijaki országuton. A szálat egy energikus kéz tartja az Adria tulsó partján és egy másik kéz vezetgeti, fűzi és hálózza a durazzo konak körül. Valakiknek fáj az, hogy Albániában a miénk egyen a szupremácia. Senkit sem akarunk gyanusítani, de az albán intrikák és Albánia tönkretétele fölött, mint vészes és zavaros felhő kővályog állandóan az olasz sajtó vészkiáltása. . . . Az olasz sajtó az elmúlt héten is állandóan azt tanácsolta Wied Vilmosnak, hogy meneküljön Albániából. . . És közben ellenséges hangú támadásokat intézett monarkiánk ellen. „Olaszország nem tűrheti, hogy a monarkia most visszacserezze protektorátusát a Balkán felett”. . . Ez a mottó! Már nem is titkos, de nyílt mottó. „Olaszországnak, ha nem akar öngyilkos politikát folytatni, külön kell válnia Ausztria-Magyarországtól az albániai kérdésben”. . . És mi azt mondjuk erre, hogy Olaszország akkor folytat öngyilkos politikát, amikor hütlenné válik a hármasszövetség nagyszerű művéhez. Ahhoz az egyetértéshez, amelyet annyira irigyelt tőlünk mindenkor a hármasszövetség.

„Szetreaszka Rumania!” . . . Így szölyt a múlt héten minden oroszok ura, Romanov Miklós, a fehér cár. A konstanzaí vizeken orosz ágyuk dörögnek, a románok királya, őszhaju német herceg, Carol, meghatott, reszkető hangon üdvözölte román földön az orosz birodalom urát és a testvéri csókok alatt egy kicsit megváltozott az európai helyzet. Eddig Románia, állítólag, az osztrák-magyar monarkiával volt szövetségben. Most ez a szerződés felbomlott.

Bár hivatalosan nem mondták föl az osztrák-magyar és román katonai egyezményt, azért mindkét ország diplomatái lázasan dolgoznak. És egymás ellen dolgoznak már, ha nem csalódnak. Az orosz cár pohárcsöntője szerint Romániát történeti multja és érdekei Oroszországhoz kötik. És Románia boldog, mert ez a kijelentés büszkévé teszi. Románia most egyszerre olyan, mint a falusi egyszerű parasztlány, aki fölkerült a nagyvárosba és lassanként átvedlett finom kisasszonnyá. Az úri ruha még furcsán és idétlenül fest rajta, de már azt hiszi, hogy mindenkit ő nézi, ő érette versenyez, az ő kegyeit akarja. Tudjuk, mi szokott az ilyen álkarrierek vége lenni. . . Románia is jól gondolja meg és fontolgassa egy kicsit, hogy mi rejlik a cári csókok és pohárcsöntők alatt. A konstanzaí királytalálkozó tagadhatatlanul nagy megtiszteltetés a román királyságra és elismerése annak az okos politikának, amely hirtelen naggyá és jelentőssé tette a dunai királyságot Európában. De a vakság nem jó politika. És az elbizakodottság Hóra-tánca sem az. . . Ha a mámorból kissé magához tér majd Bukarest és környéke, akkor eszméljen arra, hogy az orosz cári gondolat soha sem kedvezett a kis népeknek. Mosolylyal és boldogítással kezdte, hogy tízes vassal, kancsukával és földalatti börtönnel folytassa. Oroszországnak nem érdeke az, hogy boldog és erős Románia legyen határain. És Románia csak a hármasszövetség előbörseként őrizheti meg szabadságát. Lehet, hogy a cár odaigérte a mámoros és elvakult románoknak Erdélyt. De ennél mi sem könnyebb. Felelőség nélküli ígélet. Hiszen az osztozkodásnál, amelyet annyira emlegetnek, bizonyára ott leszünk majd mi is, mint némileg érdekelt felek.

Törökország és Görögország mostani vizsályának hátterében nem az van, amit hivatalosan bevallanak. Nem a szerencsétlen kisázsiai görögök, de nem is az ezzel szemben felemlegetett makedonjai török nyomorultak. Törökország és Görögország lemásolja két nagy nemzet flottaversengését és lázasan vásárolja a hadihajókat. Feltékeny és dacos szívóssággal feszítik meg minden energiájukat, hogy tulszárnyalják egymást. És mivel a két új török dreadnought még nem készült el az Armstrong-gyárban, Görögország ki akarja használni vélt pillanatnyi előnyét a tengeren és casus bellit kovácsol az anatóliai incidensekből. Ugyanekkor Bulgáriában megsértik a görög zászlót. Am talán nem is véletlen találkozás az eseményeknek. Bulgária elkinzott teste boszuvágytól remegve hever a véres porondon. . . És amint Görögországnak meggyűlik a baja Törökországgal, nem tudjuk, nem emeli-e föl sebzett homlokát a görögöket, egykori szövetségesei halálos gyűlölettel nézi Bulgária? Ez kérdés, vajjon a fenyegető hangot amellyel megszölyalt Görögország Konstantinápolyban, nem-e azért nem követi az energikus akció, mert nem lehet.

Törökország most nem oly készületlen, mint 1912-ben és azonfelül erősen számíthat a boszura vágyó Bulgária támogatására is. Uglátszik, ezen gondolkodnak most Athénben . . .

*

Franciaország miniszterelnöke volt az agg Ribot egy teljes napig és nem tovább. Az első kamarai ülésen leszavazták és erre beadta lemondását a köztársaság elnökének. Az ok, amely megbuktatta pár órai kormányzás után a kormányost, a három éves katonai szolgálat. Poincaré köztársasági elnök fölülten híve a hároméves katonai szolgálatnak. A francia hadsereg évről-évre csökkenő és leromló ujoncanyagát a hároméves szolgálattal akarja pótolni. De most fölülkerekedett az országban az az áramlat, épen a revanche és a gloire eszméjével szaturált Franciaországban, hogy az ország belső békéje és gazdasági fejlődése az első, nem a hadi készülődések. A Ribot-kormány bukása a hároméves szolgálati idő miatt nem csupán Franciaország belügye. A hároméves szolgálati időt Oroszország követeli nyíltan francia szövetségesétől és az orosz hivatalos sajtó az orosz-francia szövetség fölmondásával fenyeget arra az esetre, ha Franciaország visszatér a két éves szolgálati időhöz. A Ribot-kormánytal tehát nem csupán a három esztendei szolgálat bukott meg, de a francia-orosz szövetség is megrendült. Ez pedig egészséges tünetnek látszik, mert a zsarnokság orosz politikája és a műveltség különösen magas fokán álló franciák testvéri szövetsége erkölcstelen és abszurd volt. Most már legalább tisztán láthatja a francia közvélemény, hogy a fegyverkezés terheit nem saját érdekében, de Oroszország miatt viseli. Csak meg kell kaparni a francia dáma kedvéért frakkba öltözött orosz medvét, hogy kibődjön belőle az östermészete. Szövetségesének valósággal *parancsolni*, diktálni akarja Oroszország a három éves szolgálattól. A szövetséges pedig, ugylátszik, nem hajlandó elfogadni a parancsokat. Viviani új kabinetje a két éves szolgálati idő alapján áll és az új miniszterelnök kijelentette, hogy az elvesztett egy szolgálati évet az ifjuság katonai kiképzésével fogja pótolni. De valószínű, hogy az entente-politika nyomása alatt Viviani is kénytelen lesz egelőre megalkudni és valami ravasz kompromisszumot keresni. Az orosz kormány ugy szeretné tartani Franciaországot a hármasszövetség hátában, mint valami jól megfizetett zsoldost, akinek azután parancsolni lehet . . .

Huerta elnök uralma utolsó óráit éli. A boszuálló és féktelen, ravasz és alatomos indián szökésre készen áll. A fölkelő csapatok gyűrűje egyre szűkebb Mexicó fővárosa körül és már erősen találgatják, ki lesz Huerta utódja? És már össze is vészett két fölkelő vezér egymással a hatalom fölött. Villa és Carranza még nem söpörték ki Huertát az elnöki palotából, de már egymás háját tépik. A mexikói kráterben nem le-

het nyugalom a lávaömlés után sem. . . És ebből láthatjuk igazán, hogy ezeket a forradalmakat mennyire nem a nép és a jog érdekében vívják. Személyi kérdések ezek a véres háborúk, hatalomra törekvő, nyugtalan és forró temperamentumok erőszakos és önző céljaiért. Szerencsétlen barna arcú mexikói katonák halomra öletik magukat a szabadság és a köztársasági eszme nevében; pedig csak az osztozkodásnál tűnik ki, hogy csupán Villa, vagy Carranza generale-k személyes ügye volt az egész véres nyomorúság . . . Nincsen gyűlöletesebb, mint az olyan szabadsághős, aki csupán a saját hatalmáért küzd és mégis a népszabadság jelzavába burkolózik, mint valami kosztümbe. A mexikói népvezérek ilyen talmi szabadsághősök, akik uralomra jutva ott folytatják, ahol Huerta elhagyta. Egészen addig, míg az okos és ravasz Egyesült-Államok zsebre nem rakja a szétzüllött, belső lázban szertehulló Mexicót.

*

. . . Ilyen a világ képe ezekben a napokban. Egy lombikban gyanus színű, zavaros masszák forrnak és kavarnak. Az üvegburában egyre nagyobb lesz a forróság, az összekevert anyagok egymásba rohannak, háborúság forr a kis lombikban, míg egyszerre robban minden és az explózió után újra csönd lesz a vegykonyhában . . .

Budapest, 1914. június 19. ssa.

A haditengerészet külföldi megrendelései.

A cs. és kir. hadtengerészet vezetősége a pólai tengerészeti hadszergyárban turbina-műhelyeket szándékozik létesíteni és ez okból Németországba és Angliába tanulmányozó bizottságokat küldött ki. Ez az intézkedés több félreértésre adott okot. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége például azt követeltette, hogy a hadvezetőség a turbinagyártáshoz szükséges szerszám-gépeket külföldön készül beszerezni, holott Magyarországon több nagyszabású, technikai felkészültség tekintetében kifogástalan oly vállalatunk van, mely a szükséges szerszám-gépeket kifogástalan minőségben szállítani tudja. A szövetség ennek folytán érélyes akciót kezdett, a hadügyminiszterium tengerészeti osztályához külön beadványt intézett.

Részint ezen okból, részint, mert az elmúlt napokban ugyanezt az ügyet több budapesti nagy napilap is tévesen tárgyalta: *illetékes helyre kérdést intéztünk és a következők közzétételére nyertünk felhatalmazást:*

A kérdéses bizottságok azon célból küldettek Angliába és Németországba ki, hogy a nagy hajóturbinák építéséhez szükséges modernül berendezett műhelyeket, minők a belföldön nincsenek, tanulmányozzák és szerzett ismereteiket a mi tengerészeti hadszergyárunkban építendő turbinaműhelyekben értékesítsék.

A műhelyberendezések beszerzésére vonatkozólag ezek a bizottságok mitsem tárgyaltak.

A berendezések odajutásánál majd elsősorban a hazai gyáripár iön tekintetbe, feltéve, hogy megfelelő teljesítő-képességű gépeket tud elfogadható áron szállítani.

Ugy hisszük, hogy e felvilágosítással a kérdés tisztázva van és derek gyáriparosaink bizalommal várhatják a hadtengerészeti vezetőség újabb megrendeléseit, melyektől ha ezek után elesnének, immár csak maguknak tulajdoníthatnák.

A hármasszövetség és a triple entente katonái.

Dr. Ellenbogen osztrák szocialista képviselő a delegáció ülésén ékesszólóan kifejtette, hogy Európa összes államai ellenséges érülettel viseltetnek a monarkia iránt. Mindezekért diplomáciánkat okolja, az követte volna el a bal-lépések számtalanját a múlt évek krízisei alatt. Igazán szokatlan dolog egy szocialista száíából hallani ilyen bírálatot, mert ez a szavak mögött mégis beismeri azt, hogy a monarkianak igenis kötelessége az európai koncertbe döntően beleszólani, beismeri, hogy kötelességünk nagystilű, mindenkinek imponáló imperialisztikus politikát folytatni.

Másik két reichsrati képviselő pedig azt követeli a külügyi kormánytól, hogy tegyen a monarkia semlegeségi nyilatkozatot. Hogy azután hogyan képzei el ez a két ur a monarkia további létezését a többi nem semleges szomszéd között, az igazán érdekes lenne. Körülbelül olvasféle ez a követelés, mint amikor két utas a sokból azzal áll a kapitány elé az Ocean közepén, fordítaná meg a hajót, mert ők ketten jobban érzik magukat akkor, ha a hajó ellenkező irányban halad.

A monarkia legexponáltabb bástyája a nyugoteurópai kulturának és geográfiai fekvésénél fogva pedig az ütköző-pontia a kelet és dél felől jövő, terjeszkedni vágyó áramlatoknak. Ezért kell, ezért életérdeke a nyugodt és higgadt megfontolás alapján nyugvó, de azért nagyarányu imperialisztikus politika felváltása. Szüksége van erre, mert csakis ezzel érheti el népeinek gazdagodását és békéjét.

Andrássy megmutatta az osztrák-magyar politikának utját és módját, ha a monarkia követni akarja ezt a politikát, ragaszkodnia kell Andrássy nagy művéhez, a hármasszövetséghez. Hogy ennek a politikának legbiztosabb támasza a három állam hadserege, az kétségtelen.

A hármasszövetség egyesített hadereje olyan hatalmas és imponáló erő, amellyel alig mérkőzhetik meg a triple entente hadserege. Habár első pillanatra számbelileg tulsulyban van Oroszország és két szövetsége, de ha tekintetbe vesszük, hogy nem csak a mennyiség mérvadó az erők megítélésénél, hanem a minőség is sokat nyom

a latban, akkor a mérleg a hármasszövetség javára billen.

Oroszország állítja ki a legnagyobb tömegű haderőt a csatasíkra, de alighanem csak papíron, az orosz haderő kimutatásait a tíz évvel ezelőtt lefolyt keletázsiai hadjárat mutatta be valóságukban. Lehet a kiállított hadtestek száma nagy, lehet az ezredek létszáma nagyobb mint nálunk, de sokat von le értékükből a rossz kiképzés, a tisztikar nagy részének alacsony képzettsége és az az abnormális korrumpáltság a katonai közigazgatásban, amely már fogalomvá vált. Oroszország nem neveli ifjúságát modern katonának, a szellemi sötétségben felnevelődött paraszti gondolkodás nélküli géppé válik az egvenruhában. Tagadhatatlan, hogy az engedelmes legszébb erénye a katonának, de viszont az is igaz, hogy szükség van annyi intelligenciára a katonában, amely segítségével a parancsot meg is értse és ne csak azért teljesítse, mert parancs, mert kénytelen engedelmeskedni. Az olyan legénység, amely képtelen az adott parancs értelmezésére, vezetőik elestével tehetetlen tömeggé válik, amely mint csatatényező megszűnik szerepelni, igazi ágyutöltelék lesz. De nemcsak a legénységi anyag hibái teszik gyöngébbé az orosz hadsereget, hozzájárul ehhez még a nem nagyon modern harcászati kiképzés is, amely néha makacsul ragaszkodik az ősi formákhoz és elvekhez. Keserű tapasztalatok bizonyították be az oroszoknak ezek tarthatatlanságát, a japán háború megmutatta, hogy a hármasszövetség államaiban gyakorolt harcászati elvek, jól kiképzett hadsereggel milyen eredményeket érhetnek el. A tapasztalatokon okulva, Oroszország valóban nagy buzgalommal látott a hadsereg újraszervezéséhez, amely azonban ma sem érte el azt a színvonalat, amelyen például volt ellenfelek, a japánok állottak tíz évvel ezelőtt. Oroszország volt az 1859-iki francia—olasz hadjárat után, nem egészen vont le a konzekvenciákat, csak fél munkát végzett, ami azután igen fájdalmasan bosszulta meg magát 1866-ban az északi harctéren. A monarchia 1859-iki veszteségeiből a poroszok tanultak és fordították a tanultakat saját hasznukra. Oroszország keletázsiai kudarcából azt hiszem, többet tanult a monarchia és Németország, mint maga Oroszország. Jól megfigyelve az orosz—japán háború menetét és eseményeit, önkéntelenül szembeötlök az 1866-iki osztrák—porosz hadjárat hasznalatossága. Krismanic tábornoknak, Benedek hadműveleti intézőinek, pozíció és védelmi taktikája sokban járult a hadjárat szerencsétlen kimeneteléhez és Liaojang, Mukden nagyon hasonlítanak Königrätzhez. Nem akarom ezekkel azt mondani, hogy talán az orosz haderő lekicsinylendő ellenfél lenne, de viszont nem az a félelmetes kolosszus, amely mindent eltiporhat.

Oroszország jelenlegi legjobb barátja Franciaország és ő is rendeztetni az

orosz próbamezsgősításokat, mondván, hogy a francia hadsereg 14 nappal, tehát teljes két héttel előbb fejezi be felvonulását a határra, mint az orosz. Ez természetesen is, mert Franciaország belső állapotai megengedik a mozgósítást gyors keresztülvitelét, de azt is, hogy teljes erejével induljon harcba, míg az orosz közállapotok megkövetelik, hogy Oroszország egy második hadsereget tartson a működő mögött, hogy a belső békét biztosítsa.

Lehet azt mondani, hogy a francia haderő jelenlegi szervezete és taktikája nem sok kívánni valót hagy, de veszedelmes betegség támadta meg életfáját, a polgári modernizmus káros bacillusai behatoltak a kaszárnyák falai közé, a szocializmus és internacionalizmus sok hívőre és harcos követőre talált az egvenruhás francia polgárok között; annál súlyosabb a dolog, mivel a tisztikar sem tudott megbirkózni ezzel a bajjal, hanem az is beteg. A tisztán szolgálati és katonai ügyek a különböző pártállású lapokban dőlnek el, ott hozatik meg az ítélet, hogy ez a hadtestparancsnok, vagy amaz a hadgyakorlatok alatt helyesen tett-e vagy hibázott. Az ilyen ügyek pertraktálásával maguk a főtisztek járnak elől jó példával és bizony furcsa véleményvt alkothat az ember magának egy olyan hadseregről, amelyben az inszubordináció felülről indul ki. Ott, ahol a hadsereg a napipolitikában annyira részt vesz, hogy az utcára megy tüntetni egy politikai pártnak nem tesz javaslat ellen, mint történt ez talvaly, a hároméves szolgálati idő törvénybe iktatása alkalmával, lehet-e biztosan számítani a hadsereg engedelmes ségére a harcmezőn, hiszen az utca szónokai megbonthatják az egész hadműveleti tervet tetszésük szerint. Lehet-e elképzelni, hogy az a sereg, amelynek katonái a fárasztó gyakorlat alatt földhöz vágják fegyverüket és felszerelésüket, egvenruháikat kigombolva éneklék az Internacionálét, ki fogja-e majd bírni egy hadjárat szinte emberfeletti megerőltetéseit, ahol igazán a vasígyelem és erős katonai szellem ad ehhez erőt? Franciaország már párszor látta hadserege politizálásának eredményeit, de élénk példaképe a török birodalom összeomlása az olyan államnak, amelynek hadserege beleártja magát a napi politika förgötegébe, amelyben politikai pártgyűlölet lesz urrá. Franciaország glóriá letűnt a waterlooi és solferinói sikon és hogy az utolsó száz év óriási vérvesztéseit még nem heverte ki, mutatja a katonasághoz bekerülő emberanyag silánysága. Nem is igen igyekezett helyrehozni a háborúk pusztításait, az elhullott életerős generáció helyébe nem lépett egy újabb, a hézagokat kitöltő újabb nemzedék. Franciaország már két évszázad óta az emberiség kísérleti állomása, ami mai haderején meglátszik.

A triple entente harmadik tagja érdekeinek ellenére állt be ebbe a szövetségbe. Franciaországnak még talán lehet érdeke az orosz politika támogatása, de Angliának vaimi kevés haszna

lehet a francia-orosz barátságból. Ázsiában. Afrikában és itt Európában is folyton barátainak érdekeibe ütközik, az angol tőke és kereskedelem kezéi szinte meg vannak kötve azon külpolitika által, melyet kormányja diktál.

Szárazföldi hadserege valóban csak a szigetország védelmére szolgálhat; egy európai háború alkalmával csak hadiflottája ióhet szóba, amely valóban domináló szerepet visz a tengeren, de mivel a döntés rendszerint a szárazföldön történik, az egész hadjáratra kiható befolyással nem mindig bírhatnak a tengeri győzelmek, amelyek amugy sem feltétlenül biztosak, mert Angliának nagy erőt kell fordítania arra, hogy az ország élelmezését ellátó szállító hajók meg legyenek védve. Bár szárazföldi hadseregében az engedetlenség tünetei mutatkoznak az ulsteri kérdéssel kapcsolatban, még sem lehet ezt a francia hadsereg betegségekkel egy kalap alá venni. Az angol katona jellemre és egyéniségre valóban mintaképe lehet a katonának és bizonyos, hogy ha kívülről fenyegetné Britániát ellenség, belső politikai viszályok elülnének és minden angol helyt állana kötelességének. A három szövetséges közül az angol hadsereg a legiobb és legalaposabb.

Ha már most összehasonlítjuk a hármasszövetség haderejét az előbbiekkkel, még a laikus előtt is fel kell tűnjön az az éles ellentét, amely azoktól elválasztja. A hármasszövetség államai mögött olyan iskola áll, amelynek tapasztalataiból levont konzekvenciák a haditudományok alapelveit képezik. A geográfiai helyzet is előnyösebb, mint a triple ententé, mert egy tömeget alkot a három állam, bármerre fordulhat, mindenütt keresheti a legkedvezőbb helyet a mérkőzésre. Lehetővé teszi a hadműveleti működést úgy a belső, mint a külső vonalon, aszerint, ahogy a helyzet megkívánja. A szövetséges haderők kezethvüithatnak egymásnak, — anélkül, hogy előbb ellenséges erők ellenállásával meg kellene birkózniok, ami tagadhatatlanul nagy kihatású tény.

Mint már a sorok elején is mondtam, hogy a hármasszövetség számbeileg mutakozó egvenetlenségét, a katonáinak minősége nem csak, hogy ki egyenliti, hanem a triple entente hadseregei fölé emeli. Az a törhetetlen hűség és nagy képzettség, amely tisztjeinket jellemzi, az a legendás szeretet, amelyvel a hadsereg legfőbb hadurát körülveszi, minden bizonnyal több erőt és harcratermettséget mutat, mint például a francia hadsereg „modernisége”. Látam a monarchia bakáját és Németország gránátosait gyakorlaton és meggyöződössé vált bennem az a tudat, hogy ezek meg fogják helyüket állni az elővendő komoly időkben.

Cserghő Zoltán

1870—71-ben a németek 700.000 főnyi állományából 550.000 ember kereste föl a kórházakat a háború folyamán, noha különös ragály nem uralkodott. Támogassuk a háborús horzalmak elenyhítő Vöröskereszt-egyletet!

Uj külföldi konzulok a monarchia területén.

Öfelsége megadta a legfelső exequaturt Godfrey Edward Procter Hertslét Triesztbe kinevezett nagybritanniai főkonzul és Eliseo Ricardo Gomez, Uruguay köztársaság Bécsbe kinevezett konzulának kinevezési okmányához.

Uj tiszteletbeli alkonzul.

Öfelsége a drezdai tiszteletbeli konzulátushoz beosztott tiszteletbeli alkonzullá nevezte ki Klemenau Klemperer Győző jogtudor, osztrák állampolgárt.

A hadügyminiszter szikratáviró állomása.

Az elmúlt heti albániai események híreit leggyorsabban a bécsi hadügyminiszterium tudta meg, mert a hadügyminiszterium épületének tetején be rendezett szikratáviró-készülék van és ez a Durazzo előtt horgonyzó Szigetvár hadihajó készülékével állandó összeköttetésben volt. A készüléket az új miniszterium építésekor létesítették, két szobából áll, két felvevő készüléke van, melyek közül hékében csak az egyiket használják. A táviróállomás parancsnoka: Anderle Ferenc cs. és kir. táviróezredbeli százados, kihez még két távirószállítást van beosztva.

Angol tengeralatti naszádok oceánjárása.

Angliában Ausztrália számára 3 tengeralatti naszádot építettek, melyek 12.500 tengeri mérföld utat visszahagyva, Port Jackson-ba a napokban érkeztek meg. 12.500 teng. mf. oly nagy távolság, hogy egy buvárhajó teljesítő-képességéről ennyit fel sem tételtek. Ez az eredmény újra csak azt bizonyítja, hogy a nagyobb típusú tengeralatti naszádot a tengeri harcászatban mind többre és többre kell értékelni, mert az idő, mikor ily hajókat csak a kikötő-bejáratok kieroszakolásánál és a partvidékhez közel lejátszódó vállalatoknál vélték alkalmazhatni, már örökre elmúlt. Ma már igen előkelő tengerész-

szakteknélyek is hangoztatják, hogy a jövő tengeri csatáit, nemcsak a nagy hajók tüzérégei, hanem a buvárhajók torpedói is eldönthetik.

Hollandia flottaszaporítása.

A németalföldi kormány a parlament elé javaslatot terjeszt, melyben 3 dreadnought (a 21—24.000 tonna vízelőléssel), 6 torpedóromboló és 6 tengeralatti naszád építését tervezi. A nagymérvű flottaszaporítás indokál felhozák, hogy még a gvarmatokat nélkülöző kisebb államok is nagy csatahajókat igyekeznek szerezni, Hollandiának pedig az anyacrszág partvidékén a legnagyobb egysége sem mulja a 6000 tonnát felül, a nagykiterjedésű és gazdag gvarmatokban pedig csupán ágvunaszádjai vannak. Az utolsó évek eseményei azonban kétségtelenné tették, hogy valamely gvarmat csak úgy tartható meg, ha az anyacrszág azt támadások ellen kellő erővel megvédi.

Spanyolország nem volt ily helyzetben, el is vesztette még az utolsó maradványát is annak az óriási gvarmatbirodalomnak, mely oly nagy volt, hogy benne a nap sohase nyugodott le. Hasonló sorsra jutott a mult évben Törökország és ez a sors vár Portugáliára is, melynek gvarmataira mint tudvalevő, Anglia és Németország a papíron már meg is egyeztek.

Adriatikus.

Az olasz haditengerészet egészségügyi jelentése.

Rövid időn belül nyilvánosságra kerül az utolsó háboruban szolgálatban állott kórházhajók kimutatása. A jelentés érdekes adataiból már rendelkezésünkre áll egynéhány. A 2 kórházhajó egy év leforgása alatt 23.000 beteget és sebesültet szállított haza Itáliába. Benghazinál és még más alkalommal is a tábori kórház szolgálatát látták el a kórházhajók.

Olasz hadihajók felszerelése hidroplánokkal.

Egy újabb rendelet hadi aeroplánok sürgős készítése iránt intézkedik. Ezek a légi járművek a Velencében hat hónap óta működő haditengerészeti pilótaiskola számára készülnek és előhírnökei csupán annak az akciónak, amelynek célja, hogy az összes olasz csatahajókat és cirkálókat felszereljük fokozatosan légi járművekkel.

Uj milliók az orosz flotta fejlesztésére.

A katonai és haditengerészeti budget tárgyalására kiküldött dumabizottság óriási szótöbbséggel fogadta el a tengeri flotta fejlesztésére követelt hitelt. Érdekes, hogy a bizottságban helyet foglaló különböző pártállású képviselők megegyeztek egymással az európai helyzet pesszimiztikus megítélésében és 3 képviselő kivételével szükségesnek ítélték az új 3 páncélos építését. Ezek a páncélosok 1917-re már föl lesznek szerelve. A tengerészetiügyi miniszter helyettese kijelentette a bizottság előtt, hogy ez év őszén újabb követeléssel áll elő a haditengerészet, 600 millió rubelt kér a miniszter a keleti-tengeri és fekete-tengeri flotta erősítésére.

Egy orosz dreadnought vízrebocsátása.

Nikolajevben június 6-án bocsájtották vízre nagy ünnepek keretében a „II. Katalin cárnő“ névre keresztelt harmadik orosz dreadnought-ot.

Az irodákban alkalmazott tiszték.

A hadvezetőséget évek óta foglalkoztatja a kérdés, miként lehetne a katonai hatóságoknál, parancsnokságoknál és intézeteknél irodákban alkalmazott tiszték viszonyait akként szabályozni, hogy a csapatok érdekeinek rovása nélkül, az irodákba is elsőrangú erők kerüljenek, kik alkalmaztatásukban hosszabb ideig meg is maradnak.

Megbízható helyről értesülünk, hogy a kérdést a következőkben rendezik. Fokozatosan megszüntetik a helyi szolgálatot teljesítő nyugállományú tiszték csoportját, azaz megszüntik az „Offiziere d. R. in Lokalverwendung“ csoport. Annak a tisztnek, aki irodai alkalmaztatásra törekszik, nem kell magát ezentul felülvizsgáltatnia, illetve nyugalmaztatnia; ezentul az illető csak egy orvosi bizonyítványt kell, hogy beszerezzen, melyben azt igazolja, hogy csapat szolgálatra kevésbé alkalmas, s a bizonyítvány alapján beosztják a helyi alkalmazású tiszték, „Offiziere in Lokalverwendung“ közé, kiknek három csoportja lesz.

Az első csoportba soroltnak mindazok, kik a miniszteriumokban, magasabb katonai parancsnokságoknál és hatóságoknál alkalmaztatnak. Ez a csoport az előléptetésben mit sem veszít, ép oly gyorsan halad, mint a csapat-tiszték. Tisztjei elérhetik az ezredesi rangot is.

A második csoportba a térparancsnokságoknál és egyéb helyi hatóságoknál beosztott tiszték kerülnek. Ezek már lassabban haladnak előre mint a csapatállomány tisztjei, kikkel szemben minden rendfokozatban egy-egy évet veszítenek és csupán az alezredesi rendfokozatot érhetik el.

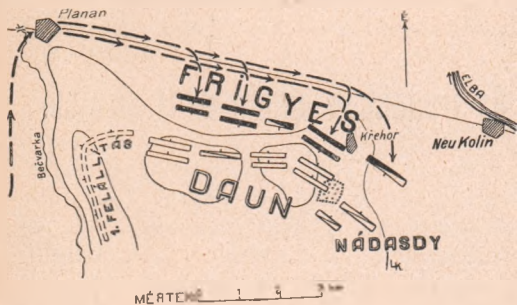
A harmadik csoportba a raktárkezelő tisztéket sorolják, kik még lassabban haladnak, mint a második csoport és valószínűleg csak az őrnagyi csillagot érhetik el.

Mindhárom csoportbeli tiszték régi csapattestük ruháját viselik, a helyi alkalmazású tisztéknek tehát külön egyenruhájuk, vagy megkülönböztetésük nem lesz.

Felesleges az újítás fontosságát külön részletezni, egyaránt elősegíti az a szolgálat érdekeit, mint az egyesek magánérdekeit s így valószínű, hogy az újabb rendelkezés folytán katonai irodáinkba kiváló erők, elsőrendű személyzet jut. Itt említjük meg, hogy a katonai nevelő és képző intézeteknél alkalmazott katonatiszt tanárok csapat-testjeik állományában maradnak meg és ott „ständige Lehrer“ cím alatt létszámon felül vezetettnek.

HADTÖRTÉNELEM.

Kolin, 1857. június 18.

Az osztrák-magyar hadsereg első döntő fontosságú győzelme Nagy Frigyes felett. 22 elhódított zászló és 45 zsákmányolt ágyú bizonyítja a diadal nagyságát, mely után a poroszok kénytelenek voltak Csehországot végleg kiűriteni. Mária Terézia a kolini napot Daunhoz intézett kéziratában a monarchia születésnapjának nevezte és ennek emlékére alapította ugyanakkor a nevére elnevezett legmagasabb katonai rendet, melynek első nagykeresztese a győztes Daun gróf tábornagy lett.

A poroszok által ostromolt Prága felmentésére közeledő Daun ellen II. Frigyes király 35.000 emberrel nyomult elő és június 17-én a két sereg a Becvarka patak partjain állott egymással szemben. Frigyes az 50.000 fővel megszállott erős állás ellen nem akart arctámadást intézni és ezért — szokásához híven — a kolini ut felől végrehajtható oldaltámadást határozott el. Az oldalmenetet június 18-án hajnalban, nagyrészt a regeli köd leple alatt végre is hajtották a csapatok, de Daun ezt még idejében észrevette és hadseregét az akkori vonalharcazatot jellemző új felállításba rendezte, úgy hogy a szándékolt oldaltámadást teljes arcvonallal fogadhatta.

Délben kezdődött meg a poroszok erős balszárnyval megindított lépcsőzetes támadása. Az osztrák jobbszárnyon Nadasdy lovasságát a tulerő eleinte visszaverte, de a fenyegetett szárnyra vont tartalékokkal egyesülve, Nadasdy csakhamar határt szabott az ellenség előnyomulásának. A porosz gyalogság ismételt rohamait szívós harc árán szintén visszaverték, mire Daun csapatai mentek át támadásba és Frigyes serege csakhamar rendetlen visszavonulásra kényszerült.

Az elkeseredett harc igen nagy áldozatot követelt. A poroszok vesztesége 14.000, Dauné 8000 főre tehető.

A csatában résztvevő csapatok közül különösen a cs. és kir. brassói 2., wieni 4., komáromi 12. gyalog-, a 9. Nadasdy huszár-, 9. és 14. dragonos ezred tünt ki. Ezek a csapatok a kolini napot, mint az ezred emléknapiját évente megünneplik. A 2. és 4. gyalogezred azon kevés számú csapattehhez tartozik, melyek kiváló haditetteikért, kitüntetésből a régi sárga színű zászlót hordják. Az 1702-ben alapított 12. gyalogezred két

zászlót hódított el a poroszoktól és az ezred kiváló vitézségét a Nadasdy huszárokkal együtt Daun különösen kiemelte. A 14. dragonos ezred, annak emlékére, hogy a kolini csatában csupa bajszatlan ujoncból álló legénysége különösen hősiességgel harcolt, azt a kitüntető előjogot élvezi, hogy tisztjei és legénysége kötelezően borotvált arccal járnak és az ezrednek kivételesen zászlóját is meghagyták.

Cs.

Az új katonai bünvádi perrendtartásról.

Irta:

Kollmann Dezső dr., ügyvéd.

A magyar katonai igazságszolgáltatás történelmében július 1. az a korszakalkotó dátum, amelyen egyrészt az eddigi hadbírói tárgyalások zárkózottságának kinaifala leomlik, — másrészt pedig a szabaddá vált új jogterületre a modern bünvádi jogszolgáltatás kerete és lényege bevonul. Megszűnik az a különös háromság, amely az egyetlen hadbíró szemlélésében eddig — a vádló, védő és bíró funkcióit büntetőjogilag szinte lehetetlen módon egyesítette. A régi, most már végleg haldokló katonai büntető perrendtartás a nyomozó rendszeren alapult, amelynek a lényege abban állott, hogy a büncselekmények üldözése vádemelés nélkül, hivatalból történt. Ezzel szemben az új katonai bünvádi perrendtartás a vádlevelen alapszik és eszerint büntetésnek, illetve bírói eljárásnak (büntettek, vétségek, kihágások) csakis a katonai bünvádi perrendtartásban meghatározott bünvádi eljárás után, — *közvára* és az illetékes bíróság ítélete alapján van helye. — A katonai bünvádi perrendtartás tehát magánvádat nem ismer — mert a törvény szerint a büntető cselekmények csakis közvára üldözendők; viszont azonban a *sértett* és a magánpanaszos a KBPr. 104—108. §-ai alapján a bünvádi eljárás mellőzése miatt felfolyamodással élhetnek.

A törvény általában a modern polgári büntető perrendtartások alapelveit tartja szem előtt a katonai élet és katonaszolgálati viszonyok magyarázata speciális eltérésekkel.

A bírósági szervezet a következő: *Elsőfoku bíróságok*

- A) a *hadseregnél*:
a dandárbíróóságok,
a hadosztálybíróóságok.

- B) a *honvédségnél*:
a dandárbíróóságok,
a hadosztálybíróóságok.
C) a *haditengerésznél*:
a matrózkaribíróóságok,
a tengernagyi bíróóságok.

Másodfoku bíróságok a hadseregnél és a haditengerésznél:

- a legfelsőbb katonai törvényszék;
a *honvédségnél*:
a legfelsőbb honvéd törvényszék.

A törvény tehát nem követi e részben a polgári bünvádi perrendtartást és középícku bíróságot nem állít fel, aminek a magyarázatát az eljárás gyorsasága és az ügyeknek a katonai viszonyok követelte gyorsabb befejezhetése adja.

A dandárbíróóságokhoz tartoznak a kisebb vétségek és kihágások, hasonlóan a járásbírói ügykörökhöz — a hadosztály-bíróósághoz tartoznak a nagyobb vétségek és büntettek, valamint a tisztii ügyek, ugyancsak a dandárbíróóság ítéletei ellen használt felebbezések feletti határozat. Ilyen esetekben másodfoku bíróság is.

A legfelsőbb katonai (honvéd) törvényszék általában az összes semmisségi panaszokban, a hadosztálybíróóságok mint elsőfoku bíróságok ítéletei ellen használt felebbezésekben és az újrafelvételei kérdésekben dönt.

A törvény 2. §-a azonban a vétségek és kihágásokra vonatkozó alapelvek alól kivételt állapít meg. A katonai érdekek szükségessé teszik ugyanis, hogy a büntetés főleg csekélyebb vétség (kihágás) esetében a tettet nyomon kövesse, minél fogva a fegyelemre előnyösebb, ha a tettet enyhébb büntetéssel, de azonnal sújtják, mintha a súlyos büntetés csak hosszabb idő múlva következne be. Azt pedig, hogy tett és a büntetés közé hosszabb idő ne essék — azt még a lényegtelenebb büncselekményeknél sem lehetne elkerülni. — Miután a katonai előjárók nálunk éppúgy, mint más hadseregekben a fegyelem fenntarthatása végett fegyelmi fenytő hatalommal vannak felruházva — a fentebb jelzett visszásságok megszűnnek olyképen, hogy a csekélyebb vétségeket és kihágásokat a fegyelmi-fenyítő hatalommal felruházott előjáró a bírói ut mellőzésevel fegyelmileg intézi el. Ezen fegyelmi elintézés határát a törvény 2. §-a úgy állapítja meg, hogy fegyelmi uton megtorolhatónak mond minden oly vétséget és kihágást, amelynek büntetési tétele az 1855. év január 15-én kelt katonai büntető anvagi szabályok szerint pénzbüntetés vagy oly szabadságbüntetés, melynek legnagyobb mértéke hat hónapot — legkisebb mértéke pedig 1 hónapot meg nem halad és fegyelmi uton a megtorlás elégitőnek mutatkozik.

Például fegyelmileg megtorolható lesz a függelemsértés vétsége, mert erre a katonai büntetőtörvénykönyv 156. §-a egy héttől 6 hónapig terjedhető fogságot szab, ellenben nem lesz fegyelmi uton megtorolható például a közcsend és rend ellen, a nemzetiségek iránt elutasításkedésre ingerléssel elkövetett vétség vagy a házasság stb. intézmé-

nyének nyilvános lealacsonyításával elkövetett vétség súlyosabb esete, még pedig azért nem, mert az előbbinél a legkisebb büntetési tétel 3 hónap és így 1 hónapot meghalad, míg az utóbbinál a legnagyobb tétel 1 év és így 6 hónapnál magasabb.

A vádat a katonai (honvéd) ügyész képviseli a hadosztálybiróságoknál — az ügyészi tiszt a dandárbiróságoknál és a katonai vezérügyész (honvéd koronaügyész) a legfelsőbb katonai (honvéd) főtörvényszéknél. A ügyészek a hadbiróság tagjai — új nevük szerint az igazságügyi tisztek közül nyerne kiegészítést — tehát jogásztisztek — míg a dandárügyészi tisztek a katonai állományú tisztek köréből nyerne kinevezést, ha a speciális 8 hetes ügyészi tiszti tanfolyamot elvégezték, tehát tulajdonképpen inkább laikusok.

Ezen a tanfolyamon jelenleg 28 honvéd és 13 csendőrtiszt nyert kiképzést.

Hogy a katonai ügyész (ügyészi tiszt) a bünvádi eljárást megindíthassa, szükség van az illetékes parancsnok utasítására és ezenfelül oly bűncselekmények esetében, amelyek csak az e részben jogsultnak kívánatára üldözhetőek e kívánatra is. A törvénynek ezen rendelkezése, hogy a bünvádi üldözés jogát magasabb katonai parancsnokok kezébe adja, megfelel a katonai viszonyoknak és a külföldi katonai törvényhozások által csaknem kivétel nélkül elismert alapelvnek. Ez a felsőbb alapelv pedig azt parancsolja, hogy a bünvádi üldözés jogának és a parancsnoki hatalomnak egy kézben kell egyesülnie.

A haditörvényszékek megalakításánál a törvény általában a népbirói rendszert (Schöffengericht) valószínűsítette meg és pedig úgy, hogy az elsőfoku, azaz a dandár- és hadosztálybiróságoknál a katonai elem van túlsúlyban; a dandárbiróságnál: 1 igazságügyi tiszt, 2 katonai állományú tiszt, a hadosztálybiróságnál 1, illetve felebbvezéseknél 2 igazságügyi tiszt, 4 katonai állományú tiszt; — addig a legfelsőbb katonai (honvéd) törvényszéknél az igazságügyi tisztek vannak túlsúlyban, sőt kizárólag alaki perjogi kérdésben a katonai állományú egyének mint bírák egészen mellőzhetnek (64. §. 4. bekezdés). A modern perjognak megfelelőleg az új törvény a régi titkos, írásbeli és törvényes alakoszerű bizonyítékokhoz kötött eljárás kiküszöbölésével érvényre juttatja a nyilvánosság, a közvetlen szóbeliség és a bizonyítékok szabad mérlegelési rendszerét. Tért enged a védelemnek és kimondja a törvény, hogy védő mindenkor választható, bizonyos esetekben pedig kötelező. — Védő lehet vagy valamely katonai állományú tiszt, vagy igazságügyi tiszt, vagy a katonai (honvéd) védők lajstromába felvett gyakorló ügyvéd. — A törvény csak azt a kautelát állítja fel, hogy a hadosztálybiróságnál és a legfelsőbb katonai (honvéd) főtörvényszéknél jogtudó védőt kell alkalmazni, aki azonban lehet akár igazságügyi tiszt, akár a védőlajstromba felvett ügyvéd.

A legfontosabb része természetesen

úgy az eljárásnak, mint a törvénynek a főtárgyalás. A főtárgyalást a nyomozó eljárás előzi meg, amelynek során megállapítást nyer, hogy lehet-e valaki ellen vádat emelni vagy sem. A feljelentéseket az illetékes parancsnoknál, az előjáró parancsnoknál, valamely helyi hatóságnál, vagy bármelyik ügyész vagy ügyészi tisztnél lehet tenni, de tényleges katonai egyéneknek a szóbeli utat rendszerint be kell tartani. Az előjáró parancsnokság ténnyázlatot készít s azt haladéktalanul a bírói üldözési jogával felruházott illetékes parancsnokhoz juttatja, aki a nyomozás kiegészítése vagy a vádemelés, illetve a büntetőindítvány benyújtása iránt intézkedik. — A vádemelés után a terhelt neve *vádott*. A főtárgyaláson ismétlődik a *bizonyítóeljárás*, aminek befejeztével elhangzanak a perbeszédék és a hadtörvényszék zárt ülésben hozza meg ítéletét.

Jogorvoslatokat a következő mértékben ismer az új törvény: Az illetékes parancsnokok és a bíróságok rendelkezései és végzése ellen *felfolyamodásnak*, az elsőfoku ítéletek ellen *felebbezésnek* és *semmiségi panasz*nak van helye. Mint rendkívüli perorvoslat, az *újrafelvétel ismeretes*.

A főtárgyaláson nem az igazságügyi tiszt az elnök, ő csak *tárgyalásvezető*, aki a perrendszerű vezetésért felelős, míg a rendfentartás és a katonai vezetés a katonai állományú legmagasabb rangú tisztet illeti. A nyilvánosság nincs a törvényben következetesen keresztülvezetve, amennyiben a hadosztály bíróság bizonyos felebbezési ügyekben és a legfelsőbb törvénykezés a hozzáintézetett felebbezések és semmiségi panaszok nagy részében *zárt ülésben* határoz. Az esetek egy nagy részében így mégis el lesz zárva a nyilvánosság és ezt nem ellensúlyozza a törvény 369. §-ának az a rendelkezése, hogy amennyiben a legfelsőbb törvényszék nyilvános tárgyalást tart, ezen nemcsak a katonai vezérügyésznek, hanem kötelező védelem esetében a védőnek is jelen kell lennie. Ugyanis a Bp. 436. §-a ilyen hasonló esetben a kir. Curriánál csak a koronaügyész jelenlétét kívánja.

A törvény a semmiségi panaszok között a 359. §-ában érdekesen megenged, felmentés esetén is, a *vádott javára* szóló semmiségi panaszt. Ennek ugyanis akkor lehet jelentősége, ha csupán oly körülmények miatt történt a felmentés, melyek a tett büntethetőségét kizárják vagy megszüntetik (beszámíthatatlanság, jogos védelem, elévülés). De ilyen esetben az ítélet ilyen indokolásával tisztre vagy hasonló állására kellemetlen következménnyel járnak előmenetele miatt vagy esetleg a becsületügyi eljárás megindítása következtében — miért is ilyenkor, nagyon indokolt, hogy a felmentés ilyen indoklása vagy az ilyen felmentés ellen semmiségi panasszal élhessen.

Érdekes az a része is a törvénynek, — amelyik újrafelvétel esetében — amennyiben az illető elítelt vagy fel-

mentett egyén már nem tartozik, a hadsereg vagy honvéd büntetőbiráskodás alá a polgári büntetőbiráskodást állapítja meg azzal a kötelezettséggel, hogy a polgári vagy a katonai büntetőjog közül az enyhébb alkalmazandó — és hogy az alapperben kimondott rangvesztést az új polgári büntetőbirósági ítélet nem érinti.

Azonban nem intézkedik a törvény sikeres újrafelvétel esetében az ártatlanul elszennvedett büntetésért nyújtandó kárpótlásról, — aminek a polgári Bp. külön fejezetet rendel.

Különösen érdekesek az átmeneti nyelvi rendelkezések a közös haderő bíróságánál. Ugyanis a 487. §-ának a 80. és 82. §-al való egybevetéséből az következik, hogy a magyar nyelv mint kihallgatási, tárgyalási és kihirdetési nyelv csak 8 év múlva legkésőbb főtárgyalási, felebbezési és legfelsőbb katonai törvényszéki nyelv csak 12 év az (1922-ik évben), mint főtárgyalási, felebbezési és legfelsőbb katonai törvényszéki nyelv csak 12 év (1926-ban) múlva lép teljesen, legkésőbb életbe. De a nem katonai személyek, jelesül tanúk, védők, szakértők addig is használhatják az állam nyelvét. Viszont pedig a nagyváradi hadosztálybiróságnál és a nagyváradi és aradi közös dandár-bíróságoknál teljesen magyar lesz a bírósági nyelv — és így magyar lesz az ezen ügyekben Wienbe felkerülő felebbezési tárgyalások és semmiségi panaszok, valamint az ezek elintézésének nyelve is.

Ügyvédi szempontból pedig érdekes az, hogy így magyar ügyvéd a legfelsőbb katonai törvényszék előtt, Bécsben is képviselhet magyar feleket és magyarul mondhatja védőbeszédét.

A törvény azonkívül sok különleges intézkedést tesz, aminek az ismertetése kívül esik e mai cikk keretén. De mindenesetre fontos, hogy ledőltek a válaszfalak, megindul a katonai judikatúra és a nyilvánosság egészséges szelleme hasznára lesz egy jogszolgáltatási, mint minden más tekintetben a katonai életnek.

A honvéd ügyésztiszti tanfolyamot

a következő tisztek végezték el: I. Gyalogos tisztek: Posgay Kázmér, Dánffy Alfréd dr., Bánó Kálmán, Kéler-Szalay László, Péchy Gyula dr., Szirmay László, Fülöp Elemér, Schleicher Aurél századosok, Falk Ferenc, Barna István, Lókay Ferenc, Beöthy Dezső, Droppa Rezső, Both László, Tellyesnicky László, Ivakic Dániel, Buchholz János, Fehérváry Géza, Petrán Sándor, Vida Sándor, Szabó Imre, Roszinecz Béla főhadnagyok. II. Honvédhuszár tisztek: Gyura Árpád, Ghyczy Béla, Ohlmüller Károly századosok, Tokéssy János, Szelke József főhadnagyok. III. Csendőr tisztek: Sek Győző, Stencl Wladimir századosok, Lederkényi Elek, Nádpataki Agost, Kirileszku Gyula, Armandola Wladimir, Szinte Gábor, Dalmy József főhadnagyok, Kürthy Endre, Jelinek Sándor, Martin Imre, Bejczy Béla, Hódossy Károly hadnagyok.

Katonai védők statisztikája.

Pontos értesülésünk szerint több vidéki ügyvédi kamara területén igen szép számmal jelentkeztek ügyvédek katonai védői tisztségre. Így például: Szegeden 53, Aradon 38, Kassán 26, Temesváron 50, Szabadkán 22, Balassagyarmaton 10 ügyvéd. Egerben és Székesfehérváron, úgy látszik, hogy elvi okokból, nem volt jelentkező.

FELHÍVÁS.

Felkérjük a magyar hadbírák kiváló tisztikarát s a magyar ügyvédi kar azon t. tagjait, kik a katonai védői tisztre jelentkeztek, hogy értékes közleményeikkel lapunk hasábjait megtisztelni méltóztassanak.

Budapest, 1914. június 14-én.

A Külügy-Hadügy szerkesztősége.

Az orosz seregek szereplése egy jövődöbéli háboruban.

A „Revue des Francais“-ben „Az orosz seregek szereplése egy jövődöbéli háboruban“ cím alatt igen érdekes cikk jelent meg, melyet (miután közérdekű) kivonatosan ismertetünk.

A cikk írója mindenekelőtt összehasonlítja a helyzetet 1910. október előtt és után. Oroszország, mint tudjuk, ezen időtájt csapatainak elhelyezésében — különösen a porosz és osztrák-magyar határon — lényeges változásokat eszközölt, olyannyira, hogy egyes gyalog és lovas ezredeket a határról az ország belsőbb területére vontak vissza. Ezek a rendelkezések annakidején a francia sajtóban heves kifakadásokat eredményeztek a kedves szláv szövetséges roszájára, kinek még azt is szemére vetették, hogy kötelességeit kevésbé lelkiismeretesen teljesíti.

A „Revue des Francais“ ma meglepő módon oda nyilatkozik, hogy: „a csapatok célszerűbb elosztása, gyorsabb mozgósítás és a hadseregek gyorsabb összevonása, valamint a hadseregnek számszerű és belső értékének emelése által Oroszország a jövőben kötelességeit mint szövetséges, nyomatékossabban fogja teljesíteni, mint eddig.“

Aki nyitott szemmel éli világát tudja, hogy Oroszország lázasan fegyverkezik és teljes tudatában van annak, hogy egy esetleges háboru esetén szinte kiapadhatatlan emberanyagát mikép

érvényesítse a legcélszerűbben. Suchomlinow tábornok hadügyminiszter minden lehető és adandó alkalmat felhasznál arra, hogy mélyreható rendelkezéseit — a létszám emelését, próbamozgósításokat, a hadi készletek meglepő rovincsolását, a hadsereg felszerelését mozgókonyhákkal és gépiegységekkel, a kiegészítés egyszerűsítését stb. stb. — az európai sajtóban a legártatlanabb módon tüntesse fel, noha a katonai körök aggódo figyelemmel kísérik a hatalmas szomszéd minden kezdeményező lépését.

Az orosz haderő jelenleg (Európában és Kaukázusban) 30 hadtestet, 64 és fél gyalog hadosztályt és 25 lovas hadosztályt alakít. A magasabb kötelékek száma 1910 október óta tehát 4 hadtest és egy lovas hadosztályal gyarapodott.

A „Revue de Francais“ cikkírója elég naivul el akarja hitetni azt a mesét, hogy a mozgósítás már a 6-ik napon be lesz fejezhető és a hetedik napon a magasabb kötelékek összevonása megkezdődik. Ilyen módon 20—22 nap múlva a hadseregek Lengyelországban működésre készen vannak, miáltal „szövetségünk arra képesít, hogy egyenlő erővel mérkőzhessünk meg ellenségünkkel, melyek tulsulya Angolország közbelépésével biztosítva van“. Azt is fejtegeti, hogy ezen körülmény Németország erőit annyira leköti, hogy Franciaország ellen számbeli túlerőt alkalmazni nem lesz képes.

A hármasszövetség erőinek mérlegelésénél nézete szerint Ausztria-Magyarország részéről Szerbia három hadtestet köt le, míg a szövetséges Románia Bulgáriára való tekintettel, csak három hadtesttel fog Oroszország ellen felvonulhatni. Az orosz sereg felvonulását a cikk írója a következőképp képzei: 1. Valószínű, hogy Poroszország Oroszország ellen egy 4 hadtest, 2 lovas hadosztályból álló sereggel vonul fel, mely a mozgósítás 2-ik és 10-ik napja közt működését meg fogja kezdeni. Ezen csoporttal szemben a VI. bialystoki hadtesttel megerősített wilnai hadsereg volna hivatalra harcolni, mely Grodno környékén a mozgósítás 2-ik és 12-ik napja közt csoportosulhat.

Ezen haderő 5 hadtest és 3 lovas hadosztályból állana, 168 zli, 84 lovas szd. 642 löveggel szemben a poroszok seregét 101 zli, 76 lovas szd és 612 lövegre teszi.

2. Ausztria-Magyarország főeregeivel szemben Oroszország Brest Litewsk környékén 13 hadtestet tud összpontosítani, melyek a warsói sereget alkot-

nák. Ez a sereg a 3 és 22-ik mozgósítási nap közt alakulhatna meg és az osztrák-magyar hadsereg 8 hadtestével szemben lényeges túlerőt tüntetne fel amennyiben 430 zli, 271 lovas szd és 1674 orosz löveg ellen 338 osztrák-magyar zliat, 206 lovas szdot és 1584 löveget hoz számításba.

3. A monarchia részéről Lemberg környékén felvonuló melléksereggel szemben, melyet 5 hadtestre tehetünk, Oroszország Kiew és Kasan táján 7 hadtestet tud összpontosítani, úgy hogy 220 zli 132 lovas szd, 980 osztrák-magyar löveggel szemben 248 orosz zli, 146 lov. szd és 972 löveg érvényesülne.

4. A román hadsereg Jassy táján a 20-ik mozgósítási nap után 84 zli, 48 lovasszázad és 280 löveggel vonulhat fel.

Az Odessa környékén csoportosuló Kaukázusi hadsereget ezzel a román erővel szemben 104 zli, 60 lovas század és 408 lövegre becsüli.

A cikk írója elismeri azt a tényt, hogy Oroszország a mozgósítás tekintetében több napi veszteséget szenved, viszont azonban azzal vigasztalja magát, hogy csak az ugynevezett első harcra való alkakulásokkal számolt, a tartalék alakulásokat (30 hadosztályt egyenként 32 zászlóaljjal) pedig egyáltalában nem érintette.

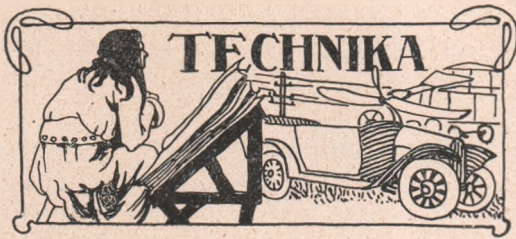
Meddő és hálátlan feladat volna a „Revue“ eszméit bonckés alá venni. Mindenesetre tág perspektívát nyújt és ha nem is felel meg a valóságnak, nagyban és egészben talán sejt valamit és a laikus tömeg részére megnyugtató pillula akarna lenni.

Magunk részéről csak annyit jegyezzünk meg, hogy a legimponálóbb számokkal szemben sem érünk semmiféle háborzadást. Tudjuk, hogy az orosz katonai hős és tudjuk, hogy a kozák jó lovas, de viszont mi a kozák és mi a voják a magyar huszár és a magyar bakával szemben?

A számbeli tulsulyra a japán banzái bizonyult a legjobb válasznak: „Ez magyarul így hangzik: „Előre!“

P. őrnagy.

Az egész Balkánon nincsen ma ember, aki ne gyászolná szülőjét, testvérét vagy valamelyik jó barátját és nincsen család, amelyiknek valamely megcsontított tagja rémülettel ne beszélne azokról a szenvedésekről és nélkülözésekről, amelyekben sebesülése után a szállítás közben és később az ápolás hiányában keresztül kellett mennie és amelynek társai közül olyan sokan áldozatai lettek. Segítsünk addig, amíg nem késő! Támogassuk a Vörös Kereszt humánus törekvéseit.

Az önműködő puskák kérdéséhez.

A napilapok megírták, hogy hadseregünk gyalogsága legközelebb új puskát kap. Lapunk 2. számában kifejtettük azokat az okokat, melyek ezt a hírt meglehetősen valószínűvé teszik. Legfeljebb azon lehet elgondolkozni egy kissé, hogy a hadvezetőség legújabb hírek szerint *nem szándékszik a jelenlegi fegyvert önműködő puskával pótolni.*

Nem tudjuk, mennyire autentikus a fentemlített hír, de nem látszik megmagyarázhatatlannak. Igaz ugyan, hogy az a törekvés, hogy ne mi legyünk az elsők, akik az automatikus puskákat rendszeresítik, megdől abban a pillanatban, mielőtt az automaták kérdésének végleges eldőlését a jelenlegi fegyverrel már nem lehet kivárni és az új fegyver beszerzésének szükségessége beáll. Akkor talán mégis jobb új ismétlőfegyver helyett, mely már ma sem teljesen korszerű, automatikus puskát rendszeresíteni, feltéve, *hogy van egyáltalában elfogadható minta.* De van-e ilyen? Erre a kérdésre nem igen lehet határozott választ adni. Ismeretes, hogy már évek óta kísérleteznek önműködő puskákkal, de rendszeresítve még sehol sincsenek, ha Mexikót és az olasz haditengerészetet nem akarjuk számítani, hol a Mondragon ill. a Cey-Rigotti puskát fogadták el. A hozzáértő szemlélőnek az az impressziója, hogy ez a kérdés még nem érett meg eléggé. Az automatikus fegyverek szerkesztése körül felmerülő műszaki nehézségek t. i. sokkal nagyobbak, mint pl. az önműködő pisztolyoknál. Ezeknél az aránylag rövid cső, a könnyű lövedék és a gyenke löper-töltet következtében a závarzattal szemben nem támasztunk nagy követelményeket. Ismeretes, hogy a használatban lévő automatikus pisztolyok nagy részének csak olyan závarzata van, melyet saját súlya és egy rugó ereje tart csukva. Puskáknál ez a szerkezet nem felel meg.

Önműködő puskáknál egyleőre két szerkezet dominál. Az egyiknél lövés után az elreteszelt závarzat kinyitása azáltal történik, hogy a puska csőve oldalt ki van furva, úgy hogy a löpergázok egy része ezen a nyíláson s egy gázvezető csövön át a závarzathoz juthat, mialatt a lövedék a csőtorkolatot még elzárva tartja, s így a závarzattal feloldja és kinyitja. A másik rendszerben a lövésnél a hátralökés következtében a cső és a závarzat szorosan összekapcsolva hátrasiklik. A hátramozgás véően a závarzat megáll, a cső pedig, melyet egy rugó előre szorít, elválik a závarzattól, helyére tér s előremozgása befejeztével felszabadítja a

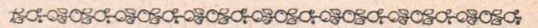
závarzattal is, mely szintén helyére siklik s ismét elreteszeli a csövet. Cső és závarzat tehát csak akkor válnak szét, mikor a csőben már minden gáznyomás megszűnt. A technikusok egyik rendszerrel sem lehetnek megelégedve. Az elsőtől azt kifogásolják, hogy a gázvezető csatorna könnyen eldugul s akkor a fegyver nem működik. A másikonál pedig azt tartják hátránvosnak, hogy a nagy mozgás kedvezőtlenül befolyásolja a löszabotosságot, különösen akkor, ha a fegyver már némileg elhasznált.

E műszaki nehézségektől eltekintve, az automatikus puskáknál még egyebet is meg kell fontolni; például azt, hogy arányban állnak-e a gyakorlati előnyök a hátrányokkal, mert ilyenek is vannak. Ezek között első helyen szerepel az a körülmény, hogy az önműködő fegyvereknél még fokozódni fog az a veszély, hogy a csapat időelőlott eltűzeli a löszert, ami különösen kevésbé jól kiképzett és fegyvelmezett csapatoknál könnyen előfordulhat. A gyors és tartós tüzelés következtében ezenfelül, amint már említettük, a fegyver csőve erősen átmelegszik s ennek ellensúlyozására kézi löfegyvereknél a nagy súly miatt nem lehet mesterséges hűtést alkalmazni, mint pl. a géppuskáknál. Emellett az automatikus puskák a jelenlegi ismétlőpuskákkal szemben korántsem biztosítják azon előnyöket, amiket az ismétlőpisztolyok az eddigi forgópisztolyokhoz viszonyítva nyújtanak. Az ismétlőpisztolyt tárral töltik s nem egyenkint, mint a forgópisztolyt. Kiiüríteni egyáltalán nem kell. Nincs minden töltény számára külön töltényürítő, ezért az alakja célszerűbb. A töltényürítés és a cső közt nincsen hézag, mint a revolvernél, tehát nincsen gázvesztesség s a lövedék sem zökken az átmenetnél. Végül nem kell a kakast minden lövés után kézzel megfeszíteni (A forgópisztolyoknál szokásos billentyűfeszítéssel nem lehet pontosan löni). E sok előnnyel szemben az ismétlőpisztolynak csak az a hátránya, hogy kifogástalan működésének kifogástalan löszert az alapfeltétele.

Az ismétlőpuska és az automatikus fegyver összehasonlításánál nem találunk ekkora különbségeket. Az önműködő fegyver legjellegzetesebb sajátága, hogy feleslegessé teszi a kézzel való ismétlést, azaz a závarzat kinyitását és becsukását. Ennek következtében gyorsabban lehet vele löni és a katona erejét kevésbé veszi igénybe. Az első körülmény *egyes esetekben* előnyös lehet, de általában nem szükséges, mert tartós tűzharca még e jelenlegi ismétlőpuskák tüze is tulságosan gyors. A második előny pedig csak annyiban érvényesül, amennyiben a katonát megkíméljük a závarzat kinyitásának és becsukásának munkájától. Az önműködő ismétléstől a hátralökés csökkenését is várják, de ez a legújabb kísérletek szerint csak igen csekély mértékben érhető el a gyakorlatban. Azt is reménylik, hogy a tűz minősége azáltal fog javulni, hogy a katona az

önműködő ismétlés következtében egyrészt több időt nyer a célzásra s teljes figyelmét is csak erre fordíthatja. Nagyon kétséges, hogy ezek a remények teljesedésbe mennek-e majd? Az eddigi tapasztalat azt mutatta, hogy a fegyverek tökéletesbedésével a gyalogsági tűz minősége rosszabbodott, mert a kiképzés a néphadseregeknél nem oly alapos, mint az állandó seregeknél s így a gyorsabb tüzelés lehetősége inkább elhamarkodott, tehát rosszabb tüzet eredményezett, mint jobbat. Az automatikus fegyvernél sem lesz ez más kép.

Az önműködő puska rendszeresítésének kérdését abban összegezzhetjük, hogy az egyrészt még nem forrott ki teljesen, másrészt rendszeresítése nem jelentene egyes tagadhatatlan előnyök dacára sem akkora haladást, hogy annak elmulasztása hasonló következményekkel járhatna, mint pl. hadseregünk inferioris fegyverzete 1866-ban. Sőt egyes körülmények még az automatikus puskák rendszeresítése ellen is szólnak. Ezért nagyon is indokolt az óvatosság, amely nem engedi, hogy ezt a kérdést elsiessük.

Ifjusági lövészverseny Nagyenyeden.

Fényesen sikerült díjlövészettel zárta le idei tanfolyamát a nagyenyedi ref. kollégium főgimnáziuma és tanítóképezője, valamint a tordai áll. főgimnázium növendékeiből alakult lövész-tanfolyam. Az ünnepély Nagyenyeden a honvéd lőteren f. hó 14-én délután folyt le, a környék előkelőségének lelkes érdeklődése mellett. A 3 intézet 150 növendékkal vett részt az ünnepélyen, mely katonai gyakorlatok bemutatásával kezdődött. Majd az intézetek csoportlövészeti versenye következett a versenyző intézetek által felajánlott értékes vándordíjért, melyet a nagyenyedi ref. tanítóképező nagy fölényrel nyert meg. Ezután egyéni verseny volt, melyben I. Liszkay Sándor (tanítóképező), II. Harmath Miklós (ref. gimn.), III. Vajna Gábor (Torda) volt, kik a honvédelmi miniszter ezüst-érmét és tiszteletdíjat nyertek. Kiosztásra került még 15 bronz-érem és tiszteletdíj. Az ifjuság kiképzésénél elért kiváló eredmény Nemes József főhadnagy és Becze István hadnagy oktató-tisztek lelkiismeretes, buzgó munkáját dicséri.

A két tisztnek meleg szavakban mondott köszönetet a buzgalomért és odaadásért Székely Ödön igazgató. Végül Nemes József főhadnagy szép beszédben buzdította további munkára az ifjuságot.

A pozsonyi középiskolai sportszövetség

f. hó 10-én, szombaton délután rendezte a középiskolai lövőtanfolyamok versenylövését, melyben a főreáliskola, a főgimnázium, a felső kereskedelmi iskola és az ev. liceum ifjusági tanfolyamainak legjobb lövői mérköztek, bebizonyítva azt, hogy a 13. honvéd gyalogezred tisztjeinek vezetése alatt álló tanfolyamok derekas munkát végeztek és az ifjak a katonafegyver helyes és céltudatos kezelésében annyi jártasságot és ügyességet sajátítottak el, hogy egykor derék katonái lesznek hazájuknak.

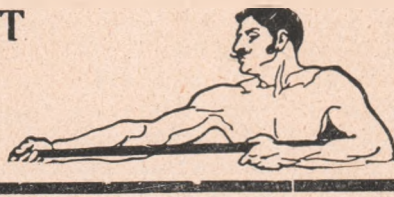
A négy iskolából 37 nevezés történt. A 13. honvéd gyalogezred tisztikara, valamint a sportszövetség 2 díjat és 7 érmet, a honvédelmi miniszter ezüst és bronz érmekeket adományozott a verseny kitüntetettjeinek.

A verseny egész menete izgalmas és érdekes volt és látszott az ifjak kipirult arcán, amint ki-ki saját iskolája sikeréért aggódott. A pálmát a felső kereskedelmi iskola ifjuságának lövőtanfolyama szerezte meg. Az 1. és 2. díjat *Eckert József* és *Wallasek Károly* felső kereskedelmi iskolai tanulók nyerték, a 3. díj *Nemes Kálmán* főreáliskolai tanulónak jutott. A díjakat *Pogány Antal* ezredes, a 13. honvéd gyalogezred kitűnő parancsnoka, hatásos beszéd kíséretében adta át a nyerteseknek, a király és a haza iránti hűségre buzdítva az ifjuságot. A tanfolyam szép sikeréből nagy rész illeti az ifjak kiváló oktatóját: *Gere Kálmán* honvéd főhadnagyot.

Versenylövészet.

A székesfehérvári cisztercita főgimnázium katonai lövőtanfolyama folyó hó 16-án tartotta a katonai lövőterén évváró versenylövészetét, melyen a város előkelősége is megjelent. Ott láttuk *Prohászka Ottokár* püspököt és az ott állomásozó tisztikarok kiüldöttségét is a nagy és díszes közönség között. A lövőversenyt *Tóth Béla* m. kir. honvédszázados vezette nagy szakértelemmel és szorgalommal. A honvédelmi miniszter által a versenyre küldött ezüst- és bronz-érmeken kívül a Fejérmegyei takarékpénztár, Székesfehérvár város, a 17. honv. gyalogezred, valamint egyesek értékes ajándékokat ajánlottak fel ez alkalomra. Eredmény: 1. *Bardon Ferenc* 19 egységgel nyerte a H. M. ezüst-érmét és a takarékpénztár díját; 2. *Bernáth Jenő* nyerte a város díját 17 egységgel; 3. *Knézits Pál* nyerte a 17. ezred díját és bronz-érmét 15 egységgel; 4. *Filippi Frigyes* 14 egységgel; 5. *Rajháthy Kálmán* 13 egységgel díjakat nyertek. Azonkívül még díjat nyertek hantán. Ezüst-érmét nyert még *Hübner András*, bronz-érmeket nyertek még heten. A versenylövészet befejezte után *Prohászka Ottokár* megyéspüspök megható és lelkesítő beszédet intézett az ifjusághoz, majd *Tattay István* m. kir. honvédelezredes hívta fel az ifjuság figyelmét a lövészet fontosságára. Az ifjuság nevében *Szokolczay Béla* köszönte meg a hozzájuk intézett meleg szavakat s az oktató tisztek fáradtságát, melynek eredményét a mai nap is fényesen bizonyította.

SPORT

A hadsereg csoportversenylövés díjai:

Az ez évi hadsereg csoportverseny, a résztvevők számából következtetve, rendkívül nagyméretűnek ígérkezik. Alábbiakban adjuk az eddig beérkezett tisztelet díjak jegyzékét, amely már előre is buzdító és lelkesítő hatással lehet a verseny résztvevőire.

I. Csoportdíjak: Ő Felsége tiszteletdíja: 1 ezüst, 6 bronz szobor, amely Ő Felségét ábrázolja és el van látva Ő Felsége kezdetűvel.

A cs. és kir. hadügyminisztérium díja: Ő Felsége 7 bronz szobra.

A cs. kir. honvédelmi minisztérium díja: Ő Felsége 7 bronz szobra.

A m. kir. honvédelmi minisztérium díja: Ő Felsége 7 bronzszobra.

A cs. és kir. hadügyminisztérium tengerészeti alosztálya, a cs. és kir. vezérkar és a cs. kir. csendőrség közös adományából álló díj: Ő Felsége 7 bronz szobra.

5 díj, valamennyi Ő Felsége 7—7 bronz szobrából áll.

Egy díj, a cs. és kir. hadmérnöki törzs ajándéka: ezüst evőeszköz.

Összesen tehát 12 csoportdíj.

II. Egyes tiszteletdíjak:

1. Ő Felsége *Ferenc Szalvátor* főherceg ajándéka: 1 ezüst tabatiére.

2. Ő Felsége bronz szobra.

3. A cs. és kir. hadügyminisztérium díja.

4. *Brudermann Rezső* lovassági tábornok, hadseregfelügyelő díja.

5. *Leithner Emil* báró hadseregfelügyelő díja.

6. A 26., 78., 89. gyalogezredek és a bosznia-hercegovinai vadászszázlőalj díja.

7. A 18., 58., 84. gyalogezredek és a győri helyőrségi lövészegylet díja.

8. A 4. tiroli császárvadászezred és a 4. táb. vadászszázlőalj díja.

9. A cs. és kir. torna- és vívőtanárképző ajándéka.

10. A cs. kir. 3. landwehr-gyalogezred díja (1 ezüst tabatiére).

Összesen 9 díj.

III. Különleges tiszteletdíjak: Ő Felsége bronz szobra a 4. gyaloghadosztály azon legjobban lövő versenyző csapata tisztikarának, amely egy díjnál többet nem nyert. *Stöger—Steiner Rudolf* altábornagy ajándéka.

Ő Felsége bronz szobra a vonatcsapatok azon legjobban lövő versenyző csapata tisztikarának, amely egy díjnál nem nyert többet. *Schneeberger István* vezérőrnagy, a vonatcsapatok felügyelőjének ajándéka.

Ő Felsége egy-egy bronz szobra a 10., 41. és 83. cs. és kir. gyalogezredek, valamint a 19. m. kir. honvédegyezred díszterme számára. Ezekbe a győztes csapatok nevét be fogják vésní.

300 korona a 10. hadtest valamely győztes csapatának. A 10. hadtestparancsnokság ajándéka.

Díjlövészet.

A budapesti tisztí lövészegyesület díjlövészetét 1914. évi július hó 21. a budapesti elemi lövőterén tartják. A feltételek a következők:

1. A díjlövésben csak az egyesület tagjai vehetnek részt. 2. Díjakat tűztek ki: a) puskával (kurtály-karabéllyal) és b) forgó (ismétlő) pisztollyal lövők számára. Mindkét csoportban az első 3 díj pénzneremény és pedig 500, 300 és 200 korona, illetve 150, 100 és 50 korona összegben. Az első három díj nyertesei ezenkívül 1—1 tiszteletdíjat is kapnak. Azokat kivéve, kik az első 3 díjat nyerik, minden nyertő lövéseinek eredménye szerint a választás joga illeti meg. 3. Minden puskáért, illetőleg lölapért 1 koronát kell befizetni. A lövőnek csak 1 puská- és 1 pisztolylőlapra van igénye. 4. A löállítás és a lövés időpontjának megállapítása sorshuzás útján történik. Jelentkezni lehet a csapatparancsnokságoknál folyó évi június 18-ig. A különálló tagok pedig közvetlenül az egyet titkárnál, (Bpest, IX., Mester-u. 53.) jelentsek be részvételüket. Akik a versenyre jelentkeztek, de részt venni bármely oknál fogva nem tudnak, ezt a gátló körülményt legkésőbb folyó évi július hó 18-ig az egyesületi titkárnak közvetlenül hozzák tudomására. 5. Csak szabályos, át nem alakított hadsereg löfegyverrel szabad löni. A fegyvereket a löterén vizsgálják meg. 6. Löszert az egyesület ad ki, más löszert használni nem szabad. 7. Cél, távolság és lövés neme: I. Sorvány, pontlövészet. 10 körös tancéltábla 300 lépésen. (1-es kör 83, 7-es kör 47, 10-es kör 29 cm. átmérővel. A 7-es kör egyszersmind célfekete.) 2 nem számító kötelező próbálövés tetszés szerinti helyzetben, 2 lövés fekve, 2 lövés térdelve, 2 lövés állva. Mind a 8 lövésnek 8 perc alatt összefüggő sorványban kell megtörténni. II. Sorvány, harcszerű célokra. 1 fedetten fekvő alak 200 lépésen; 1 fedetlenül fekvő alak 300 lépésen; 1 térdelő alak 400 lépésen. Mindenkor 3 lövés. Mind a 9 lövésnek 10 perc alatt összefüggő sorványban kell megtörténni.

Az elsőbbség megállapítása bizottságilag történik.

8. Forgópisztolylyal való lövésnél cél, távolság és lövés neme: 10 körös forgópisztoly-tábla 25 lépésen és az ábra szerinti szembefutó alak 50 lépésre. Mindkét sorozat egymás után. Az első sorozat előtt 2 kötelező nem számító próbálövés, azután 8 lövés megszakítás nélkül. A 2. sorozatnál szintén 8 lövés megszakítás nélküli sorványban, próbálövés nélkül.

A lövészet d. e. 9 órakor kezdődik. Díjkiosztás a budapesti tisztí kaszinóban este 8 órakor lesz.

Öltözet a lövészetnél kényelmes, a díjkiosztásnál dolmány (kabát, atilla) salon nadrág. Külállomásról jövő résztvevők zubonyban is megjelenhetnek.

A részletes határozmányokat az egyesület az összes csapattestek és zászlóaljknak megküldte.

Törzstisztek harcászati utazása.

A törzstisztek harcászati gyakorló utazása az I. honv. kerületben folyó évi június hó 23-ától június hó 30-áig tart. Az utazás a következőleg megy végbe: 23-án Budapestről Banjalukába vasuton. 24-én megbeszélés. 25-én Banjalukáról Jajceba automobilokon. 26-án megbeszélés és utazás Jajceből Travnikra vasuton. 27-én Travnikból Mostárba vasuton és Mostárt megtekintése. 28-án Mostárból Gravosába vasuton és Ragusa megtekintése. 29-én megbeszélés és kirándulás Lacroma szigetre. 30-án utazás Raguzából Kattaróba és harcászati gyakorló utazás befejezése. Visszautazás tetszés szerint történik.

Orvosnövendékek kiképzése.

Az egyévi önkéntes orvosnövendékek kiképzése most úgy történik, hogy arcvonal szolgálatban való kiképzés céljából három hónapra hívják be őket tényleges szolgálatra. És pedig minden évben június hó 16-ára. Az arcvonalban való kiképzés célja az, hogy az orvosnövendékeket a gyakorlati csapatszolgálatba bevezessék és ebben oly mérvben iskolázzák, hogy mint leendő katonai orvosok az orvosi rendszabályokat a csapatszolgálat keretébe beilleszteni képesek legyenek. Az arcvonal szolgálatban való kiképzés két időszakra oszlik: I. Az első katonai kiképzés 6 héten át. II. Szolgálatelljesítés a századnál. A m. kir. budapesti I. honvéd kerülethez tartozó csapatok egyévi önkéntes orvosnövendékei ezen első kiképzésüket a 6. honvéd gyalogezrednél Szabadkán nyerik; a 41. honvéd hadosztályban az I. honvéd gyalogezrednél Budapesten. Az első katonai kiképzés után az egyévi önkéntes orvosnövendékek saját ezredeikhez vonulnak be a századnál teljesítendő szolgálatra.

A katonai becsületügyi szabályzat módosítása.

A katonai becsületügyi szabályzat „Végrehajtási határozmányok“ 3. pontja értelmében a becsületügyi eljárás újrafelvételére vonatkozó határozmányok eddig csak az 1908 december hó 1. előtt befejezett becsületügyek voltak alkalmazhatók. Ezentul az újrafelvételi eljárásra vonatkozó határozmányok csak az 1908 december hó 1. után befejezett becsületügyekre alkalmazhatók. Az a tiszt, akinek 1908 december 1. előtt rangját veszítette becsületügyi eljárás folytán, ügyének újrafelvételét nem kérheti. Mig az, akinek 1908 december 1. után volt becsületügye, nyomós okok felhozása mellett rehabilitását kérheti. Másik érdekes és fontos újítása, hogy mig eddig a hadapródjelöltekre vonatkozólag vitás volt, hogy azok a tisztok és tisztjelöltek számára előirt becsületügyi

eljárásnak alá vannak-e vetve, addig most már világosan ki van mondva, hogy a becsületügyi eljárás tartalékos hadapródjelöltekre nem alkalmazható, hanem az egyévi önkéntesek számára előirt eljárás alá tartoznak.

Egyévi önkéntesek értesítése beosztásukról.

Az egyévi önkénteseknek magánérdekeit sok esetben súlyosan érintette azon körülmény, hogy időközben — a bevonulásuk előtt — más csapatstesthez osztották be őket, mert a választott csapatstestnél meghagyhatók bármi okból nem voltak s minthogy erről csak később értesítették őket, az előirt ruházatot is elkészítették, inálta anyagilag is károsodtak. Ezt jövőben elkerülendő, a hadvezetőség olyképpen rendelkezett, hogy az egyévi önkénteseket ily változásokról idejekorán értesítsék.

Nősülés.

Azon egyévi önkéntesek, kiket még álmányba nem vettek, megnősülhetnek, ha az engedély elnyeréseért a hadügy- vagy honvédelmi miniszterhez folyamodnak.

Fai táblák az alkohol élvezete ellen.

Hogy a legénység az alkohol élvezeténél káros hatásáról szemléltető módon tájékozódjék és ezáltal az alkohol élvezésétől tartózkodjék, a hadvezetőség szemléltető táblákat adott ki, amelyek arra hivatottak, hogy a legénységet elriasszák az alkohol élvezetétől. Ezeket a táblákat a legénység elhelyezésére szolgáló helyiségekben függesztik ki.

Aratási szabadság.

A folyó évi aratási szabadságra vonatkozólag a honvédelmi miniszter a szabadságidő megállapítását a honvédkerületi, illetve gyaloghadosztály parancsnokokra bízta. Az utolsó évet szolgáló legénységet föltétlenül előnyben kell részesíteni a rendelet szerint és a szolgálat érdekében az aratási szabadságot a teljesített jó szolgálatok megjutalmazására is föl kell használni, a legénység szolgálati kedvének emelésére.

Lóvasaló átalány a század lövészervivő málhásállatok részére.

1914. évi január hó 1-től kezdve a honvéd gyalogcsapatok század lövészeres málhásállatai után is, ugyanoly kiméretben mint a gyalogsági, illetve lovassági géppuskás-osztagok lovai után, naponként és lovanként nyolc fillér lóvasaló átalány számítandó fel.

A Magyarországon állomásozó csapatok, katonai hatóságok és intézetek ezentul mindennemű nyomtatványaikát kizárólag az „Athenaeum“ részvénytársaság nyomdájában szerezhetik be.

A görög hadsereg újjászervezése.

A görög pénzügyminiszter a kamara elé terjesztette az 1914. évi költségvetést, a melyből kitűnik, hogy a rendes kiadások

220, a rendes bevételek 224 millióra rugnak a görög királyságban. A rendkívüli kiadások flottára és hadseregére, valamint közmunkákra 184 milliót tesznek ki. Ezt az összeget a nagy francia kölcsönből fedezik.

Az abessziniai kormány ágyukat vásárol Ausztriában.

Az addis-abebai osztrák-magyar konzuli ügynök, Schwimmer, Bécsbe utazott egy abessziniai bizottsággal. Az utazás célja az, hogy gyorstüzelő ágyukat és gépfegyvereket vegyenek Abesszinia hadsereg részére. Az Abessziniai Bank e célból 2,780.000 koronát utalt át Schwimmernek egy bécsi pénzüzetnél. Schwimmer konzul nem sokára visszatér Addis-Abeba-ba; vele megy a mi hadseregünkben egy tüzérszázados, mint az abessziniai hadsereg oktatótisztje.

Tartalékos tiszt klub Szegeden.

Az újságok hirt adtak arról, hogy a hadügyminiszter kezdeményezésére tartalékos tiszt klubokat alakítanak Magyarországon. Ezek a klubok sikeresen fogják elősegíteni a tartalékos tisztok állandó kapcsolatát a hadsereggel és továbbképző tanfolyamaikkal állandóan ében tartják a tartalékos tisztokban a katonai szellemet és hivatásszerű érdeklődést. Eddig csak egy tartalékos tiszt klub volt Magyarországon, a Vasvármegyei Tartalékos Tiszt Egyesülés. Most megalakulóban van Szegeden hazánk második tartalékos klubja. Az alapítás eszméje Henneberg József báró ezredestől, a cs. és kir. 46. gyalogezred parancsnokától indult ki. A belépésre fölszólították az összes Szegeden és Szeged környékén lakó tartalékos tisztokat és tisztjelölteket, fegyvernem és csapatstestre való tekintet nélkül. Az eredmény igen szép volt, mert a fölszólításra nagyon sokan jelentkeztek. A szervezés munkáját Diendorfer Miksa 46. gy. e.-beli százados vezeti kiváló rátermettséggel. Munkájában segít neki egy hattagu előkészítő bizottság, amelynek tagjai: Eisner Manó dr., Gera József dr., Nekich Richárd dr., Rottenberg Pál dr., Szivessy Lehel dr. és Winkler Jenő.

Esküvő.

Baitz Oszkár cs. és kir. huszár hadnagy, Baitz József vezérőrnagy fia, a napokban Budapesten nőül vette Gillming Mimmy kisasszonyt.

Eljegyzés.

Fehér László cs. és kir. gyógyszerészügyi tiszt eljegyezte Malobiczky Terikét, Malobiczky János min. osztálytanácsos leányát Budapesten.

Halálozás.

Bóhl Gusztáv cs. és kir. ezredes folyó hó 15-én hirtelen elhunyt Brassóban. Kanász József cs. és kir. nyug. főtörzsorvos folyó hó 9-én meghalt Bécsben.

A gráci gyalogsági hadapródiskola
pontos postai címe: „Infanteriekadetten-
schule in Graz, letzte Post Liebenau bei
Graz“.

Tisztek figyelmébe!

A Budapesten állomásozó honvéd csapa-
tók és havidíjasok terményjárandósá-
gának felvételezése a folyó hó hátralevő
részére és július hónapban a következő-
leg történik. — **Z a b:** Június hó 23-án az
elszigetelt tisztek (pesti oldalon levő is-
tálló) járandósága. 24-én az 1. honvéd
huszárezred és központi lovasiskola,
25-én az elszigetelt tisztek (budai oldalon
levő istálló), 26-án 1. táb. ágyuszred
és Ludovika Akadémia, 27-én a tájékoz-
tató tanfolyam, a koronaőrség, helyőrségi
kórház, 1., 29., 30. gyalogezred. Július hó-
napban 8-án az 1. huszárezred és közp.
lovasiskola, 9-én az 1. táb. ágyuszred
és a Ludovika Akadémia, 17-én az 1. hu-
szárezred és közp. lovasiskola, 18-án az
1. táb. ágyuszred és a Ludovika Akadé-
mia járandóságai. A felvételezés minden-
kor délelőtt 6 óra 30 perckor történik. —
S z e n a é s a l o m s z a l m a: Június hó
30-án, július hó 4., 10., 15., 20. és 25-én.
Mindenkor délelőtt 9 órakor.

65. sz. kérdés: Az új véderőtörvény sze-
rint lehet-e igénye valakinek a póttartalé-
kosi kedvezményre, ha ő családfenntartó
ugyan, de nővérei már férjhezmentek,
Nem-e tekintik a férjhezment nővért, illet-
ve sógort szintén családfenntartónak, mely
esetben a fii igénye megszűnik.

Felelet: A Védőtörvény Utasítás I. Rész, 1.
füzet, 110. §. 2. pontjának második bekez-
dése ezt mondja: „Abban az esetben, ha az
egyetlen fiúnak vagy unokának a póttarta-
lékba helyezését kéri, a vök — kivéve az
illető unoka keresetképes atyját — figye-
lembe nem vétetnek“.

66. kérdés: 12 évig Németországban tar-
tozkodtam, miután egyévi önkéntesi szol-
gálatomat már előbb teljesítettem a cs. és
kir. hadseregben. Fegyvergyakorlataimat,
kérvényezés után, elhalasztották. Két évvel
előtt a kölni cs. és kir. konzulátus utján
értesítést kaptam arról, hogy a cs. és kir.
hadsereg kötelékéből elbocsájtottak. Most
hazatérve, arról értesültem, hogy a kölni
konzulátus híradása téves volt és nekem,
aki több mint 12 éve kezdtem meg szolgál-
latomat, most, idős fejjel, le kell szolgálnom
összes fegyvergyakorlataimat. Tisztelettel
kérdem, lehetséges-e ez? Hivatkozhatok-e
a konzul hivatalos értesítésére? És lehet-e
az, hogy valakit 12 év után is visszatartsa-
nak a hadsereg kötelékében?

Válasz: Szolgálati kötelezettségüknek (12
év) elégett tett tartalékos tisztek, ha a tar-
talék-viszonyban megmaradnak is — fegy-
vergyakorlatra nem kötelezhetők.

Ha önnek szolgálati kötelezettsége 1913.
év végén, vagy már előbb lejárt, úgy önt
— kérvény benyújtása nélkül — a hadsereg
kötelékéből, az 1912. évi XXX. Törvénycikk
59. §-a értelmében már el kellett volna bo-
csájtani.

A konzuli értesítésnek tehát alapja van,

s erre hivatkozhatik is, — mert hisz a konzulátus az értesítést hivatalos megkeresés alapján adja ki.

Forduljon az illetékes ezredéhez, vagy a nyilvántartásra illetékes hadkiegészítő-parancsnoksághoz, s tudja meg, hogy a fent említett törvénycikk értelmében elbocsátották-e? Ha igen, úgy „Kilépti bizonyítvány”-ra van igénye.

Ha nem bocsátották el, kérjen további intézkedést; — mert, ha igazolni tudja azt, hogy mint külföldön tartózkodó, a fegyvergyakorlatok alól szabályszerűen felmentett, — s hogy e körül önt büntetendő cselekmény, vagy mulasztás nem terheli, — fegyvergyakorlatra nem idézik be, s ha ezideig még el nem bocsátották, úgy el fogják bocsátani.

67. kérdés: Tartalékos hadnagy vagyok. 1908. évben soroztak be a m. kir. honvédséghez és ugyanazon év október hó 1-én kezdtem meg egyévi önkéntesi szolgálato-
mat. Négy fegyvergyakorlatot teljesítettem eddig — az 1912—1913. év főlemelt létszámában 2 gyakorlatot egymás után —, amelyek kinevezési okmányom hátlapján szabályszerűen igazolva vannak. Tisztelettel kérdem, hogy reám vonatkozólag, aki még a régi védtörvényi utasítás érvényessége alatt kezdtem meg szolgálato-
mat, érvényes-e az új utasítás rendelkezése, amely szerint csak 4 fegyvergyakorlatot kell teljesíteni? Rendeletileg szabályozták-e az új védtörvényi utasítás visszaható erejét?

Válasz: Az 1912. évi XXXI. Törvénycikk (a honvédségről) 18. §. 1. bekezdése szerint — a honvédségbe ezen törvény hatálybalépését megelőzőleg besorozottakra, — az egyes fegyver (szolgálati)-gyakorlat időtartama tekintetében a régi törvény rendelkezései alkalmazhatók.

Azonban ezen rendelkezés módosul az 1913. évi 10. számú honvédségi rendeleti közlönyvel közzétett 1700/eln. számú körrendelet szerint, melynek a) pontja a következőképp hangzik:

„A honvédséghez közvetlen besorozott tartalékos tisztek, tisztviselők, valamint tiszt- és tisztviselőjelöltek négy fegyver (szolgálati)-gyakorlatra kötelezettek“.

Ebből kifolyólag az új véderőtörvény visszaható ereje önmé is alkalmaztatik.

Ezuttal figyelme felhivatik a véderőtörvény (honvédségi) azon rendelkezéseire, mely szerint, ha kivételes esetről van szó, vagy ha háború veszélye fenyeget, — fegyver (szolgálati)-gyakorlatra mindenkor behívható, — és pedig mindaddig a míg szolgálati ideje (12 év) tart.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A **Külügy — Hadügy** heti szemlére, mely rövid fennállása alatt nemcsak az érdekelt körök elismerését nyerte el, hanem változatos és friss tartalommal, megbízható értesüléseivel és izléses kiállításával az egész monarchia sajtójának osztatlan tetszését vívta ki: július hó 1-vel új előfizetést nyitunk.

A „Külügy — Hadügy” heti szemlét: piskárkosi Szilágyi Lajos dr., cs. és kir. kamarás, vezérkarnál beosztva volt ny. százados szerkeszti. munkatársai a legkiválóbb tollú külügyi és hadügyi szaktekin-
télyek.

Előfizetési ár: negyedévre: 4 korona. Mutatványszámot készséggel küldünk.

Budapest, 1914 június hó.

A „Külügy — Hadügy” kiadóhivatala VIII., Népszínház-utca 16.

Telefon: József 51—15.

Pályázatok.

Állások tisztek számára.

A hadügyminiszterium helyi szolgálati állásokat hirdet katonaaállományu tisztek részére. Az állások a következők:

**Raktártiszt a 7. táb. vadász zászlóalj-
nál (Laibach) és a 8. huszárezrednél (Szab-
badka).**

**Allomástiszt a sanoki katonai állomás-
parancsnokságnál.**

Kezletiszt a nevesinjei csapatkórháznál.

Ezen állások betöltésénél számba jönnek a nyugállomány helyi szolgálatra alkalmasnak osztályozott tisztjei és a csapatszolgál-
atra már nem alkalmas tényleges tisztek. Előbbieknek, amennyiben házasok, a tényleges tisztek számára előírt házassági óvadék felét letétbe kell helyezniök. Utóbbiaknak a nyugállományba áthelyezésük céljából felülvizsgálatásukat kell kérni és szükséges, hogy a felülvizsgálatás után őket helyi szolgálatra alkalmasnak minősítsék. Kérvényeket ezen állások ügyében 1914. július 19-ig szolgálati uton a hadügyminiszteriumhoz kell beadni.

A **trienti hadmérnökigazgatóságnál** egy irodatiszti állás kerül Trientben betöltésre. Követelmények: Olvasható, szép írás, az írógépkezelés ismerete, (esetleg rövid időn belül, szolgálat közben is megtanulható a gépirás). Nyugállományu tisztek és katonai hivatalnokok, akik erre az állásra pályáz-
nak, sajátkezűleg írott folyamodványaikat rövid szolgálati leirással együtt f. évi június 30-ig adják be a trienti hadmérnökigaz-
gatósághoz. Ez az állás különben csak átmeneti jellegű. A havidíjpótlék 180 korona. De ezt az összeget főlemelik, ha a jelentkező tiszt az olasz nyelvet szóban és írásban bírja.

A **kassai 6. hadtestparancsnokság** sürgősen keres irodai szolgálatra egy segéderőt. A magyar nyelv bírása szóban és írásban okvetlenül szükséges, a gépirás pedig kívánatos. A nyugállomány helyi szolgálatra alkalmasnak osztályozott katonaaállományu tisztjei, ha házasok, kötelesek letétbe helyezni a házassági biztosíték felét. A pályá-
zó tisztek és katonai hivatalnokok sajátke-
zűleg írott kérvényeiket, rövid szolgálati le-
irással a 6. hadtest irodaigazgatóságához in-
tették. A havi pótdíj 150 korona.

Altiszti állások.

1. Több katonai törvényszéki irodai állás; 2. Zászlóaljkeretűs a 44. gyalogezrednél; 3. A wiener-neustadti 6. táb. ágyuszrednél: 3 másodosztályu számvivőaltiszt, 1 osztálytrombitás; 4. A temesvári 61. gyalogezrednél: 2 számvivő altiszt, 3 szakaszvezető c. őrmester, mint szolgálatvezető; 5. A székelyudvarhelyi 82. gyalogezred pót-zászlóaljkereténél üresedésben van a kezelőbizottság anyakönyvvezetői állása; 6. Az aradi 7. lovagló tüzérszotálynál: Szükséges 2. v. 3. tényleges évet szolgáló két legénységi egyén, mint számvivő segédmunkás-sarjadék; 8. A nevesinjei 4. hegyi tüzérezrednél: 4 számvivőaltiszt. Nevesinjé-
be, 1 számvivőaltiszt a budapesti pótkeret-
hez, 1 tüzemester a bilecai ágyuszotályhoz.

Mindezen állásokra pályázó altisztek a további részleteket megtudhatják szerkesztőségünkben.

Ideiglenes tengerészeti biztosjelöltek felvétele a haditengerészetbe.

Az 1914-ik év október 1-ével a cs. és kir. haditengerészetbe előreláthatólag körülbelül 20 ideiglenes tengerészeti biztosjelöltet vesznek föl. A fölvételre pályázhatnak: Állami vagy más nyilvánossági joggal felruházott főgimnázium, főreáliskola és felső kereskedelmi iskola (kereskedelmi akadémia) végzett tanulói. Más iskolák (pl.: tanítóképző és polgári iskolák) végzett növendékeit nem veszik figyelembe. A sajátkezüleg irt, egykoronás bélyeggel ellátott kérvényeket legkésőbb 1914 augusztus 15-ig a „cs. és kir. hadügyminisztérium tengerészeti osztály”-ához kell intézni. Később beérkező kérvényeket nem vesznek figyelembe. A részletes föltételek és a kérvényhez csatolandó mellékletek jegyzéke szerkesztőségünkben megtekinthetők.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Gy. L. százados-hadbíró, Pozsony. Értékes dolgozatát köszönettel vettük. Igazságszolgáltatás rovatunkban rövidesen hozzuk.

L. Pozsony. A szíves figyelmeztetést hálas köszönettel vettük. A hiba félreértésen alapult.

Szorgalmas olvasó. Kérdésére „Katonai tanácsadó” rovatunkban válaszoltunk.

A cs. és kir. hadsereg rendeleti közlönyéből.

Kitüntetések: Strasser József altábornagynak a Lipót-rend lovagkeresztje, Schatzl-Zlinszky Ede vezérőrnagynak a Lipót-rend lovagkeresztje, Gruber Rikárd vk. ezredesnek a 3. oszt. vaskoronarend, Kittel Alajos alezredesnek a Ferenc József-rend lovagkeresztje, Ludvig György vk. alezredesnek, Forster Henrik századosnak, Ruzek Ottokár dr. ezredorvosnak a legfelsőbb megelégedés kifejezése, Gígler Ferenc őrmesternek, Elias József póstavezetőnek, c. őrmesternek, hadügyminiszteri okirati dícséret.

Kinevezések: Schritter Walter ezredes a 48. gyalog dandár, Wokoun Károly ezredes a 11. gyal. ezred, Schirmer Ferenc ezredes az 53. gy. ezred parancsnokává, Paneth Zsigmond mérnökkari alezredes mosztari hadmérnökigazgatóvá, Lempruch Móric báró mérnökkari alezredes brixeni hadmérnökigazgatóvá, Engl Rudolf 45. gy. e.-beli főhadnagy századosá, Viola György dr. tart. hadnagy, Falta Béla dr., Eucsy Pál dr. segédorvoshelyettesek főorvosokká, Rakus Henrik, Merkel Henrik, Stanek József, Leskoschek József, Neudecker József, ny. ezredesek c. vezérőrnagygyokká, Farsky Ottokár, Zuna Antal, nyug. századosok c. őrnagyokká, Fressl Rudolf rokkantakházabeli főhadnagy c. századosá, Doleisch Károly nyug. hadnagy c. főhadnagygyá, Kessé-gich Tamás, Blattmann János nyug. száz. számvivők c. kat. számtanácsosokká, Czako

Ferenc 4. huszár e.-beli őrnagy kolozsvári lönylővántartótisztté, Takács Béla dr., Neubauer Béla lovag tart. hadapródok tart. zászlóskká, Fatár János, Voracsek Ferenc, Kerekes Ferenc, Markovics Száva, Lang Károly tart. kat. állatorvos gyakornokok tart. kat. alállatorvosokká, Schmeer Walter, Sobek Károly, Ruzicska Jeromos, Novy Béla, Bartacsek János, Seyfried János, Prokes József, Majnarics Román, Stranigg Hermann dr., Hitzker János, Aczél Ferenc, Miessner János, Meggio Giochimo, Belicky József, Potuznik János, Levitus Ottokár, Fischer Dávid, Leitner József, Kwazny Oszkár dr. e. é önk. állatorvos-segédék tart. kat. alállatorvosokká, Cvitanovic János foglár főfoglár a trienti helyörs. fogházhoz, Platzer János 1. oszt. számvivő altiszt foglár a przemysli helyörségi fogházhoz, Reichl Ede 22. gy. e.-beli főhadnagy kieg. ker. előadóvá a sinj-i kieg. parancsnoksághoz.

Felmentések: Teisinger József vezérőrnagy a 48. gy. dandár parancsnokságától, Mahr Ferenc ezredes az 53. gy. e. parancsnokságától, Zhuber Sándor ezredes a mosztari hadmérnökigazgatói állástól.

Beosztások: Andricsevics Gyula nyug. százados a 2. husz. ezredhez raktártisztül, Haagner Károly nyug. alezredes a helyi szolgálatot teljesítő nyug. tiszték állományába.

Athelyezések: Gruber Richárd vk. ezredes a kat. gazdasági szaktanfolyamhoz, Klobassa Richárd mérnökkari őrnagy a 16. hadtest kat. építési osztályához, Koppensteiner Antal alezredes a 10. táb. ágyuzezredhez, Bohus Ede főhadnagy a 11. gy. e.-hez, Cibulka József főhadnagy az 1. táb. ágyuzezredhez, Gürth József hadnagy a 9. táb. vadász zlj.-hoz, Folkner József kat. építésügyi számtanácsos a 2. hadtest kat. építési osztályához, Zimmermann Ernő főhadnagy a 10. hegyi tüzérezredhez, a következő őrnagyok: Migula Vilmos a 10. hadtestparancsnoksághoz, Tschauder Lajos a pozsonyi hadtest tiszt iskolája tanárául, Albrecht Tivadar prágai hadtest tiszt iskol. tanár, a 36. gy. ezred állományába, Pavolowsky Rudolf wieni hadt. t. isk. tan. a 8. gy. e., Ungard Albert pozsonyi hadt. t. isk. tan. a 72. gy. e. állományába, Richter János százados a 3. vartüzér e.-től és Rausch Oszkár százados a 2. vartüzér zlj.-től kölcsönösen, Romosán Albert százados a legfelsőbb kat. törvényszékhez kezelőtisztté, Felgenhauer Frigyes hadnagy a 12. vonatosztályhoz, Just Károly kat. irattáros és Miksa Estímia kat. irattári tiszt a legfelsőbb kat. törvényszékhez, Némái Antal főhadnagy a magyar kir. méneskarba, Vaskovits Adolf vár. ill. szab. főhadnagy, Kuhn Eligius vár. ill. szab. főhadnagy élelmezési tiszt, Kraus Tivadar vár. ill. szab. főh.-számvivő a tényleges állományába.

Szabadságolások: Markovinovic Vince vezérőrnagy vár. illetékel, Schobert Károly kat. építésügyi főmester.

Nyugdíjazások: Strasser József altábornagy, Schatzl Ede vezérőrnagy, Haagner Károly, Kittel Alajos alezredesek, Hanusch Ignác főhadnagy, Zungbauer Gyula százados-számvivő.

Szolgálaton kívüli viszonyba helyezés: Kajzar János tart. hadnagy, Senfft Viktor, Sárközy Gyula, Nikolics János, Salm-

Hoogstraeten Lajos gróf nyug. hadnagyok, Suttner Candidus báró c. nyug. százados.

Leköszönések: Fischer Alfréd nyug. főhadnagy, Tihor Gábor hadnagy, Stralendorff Henrik báró tart. hadnagy, Weigl Gyula nyug. hadnagy.

Kilépés a hadseregből: Skrinár József tart. kat. élelmezésügyi tisztviselő.

Elbocsátások a hadsereg kötelékéből: Forner Károly tart. főhadnagy, Csávossy Gyula báró szolg. kiv. viszonybeli főhadnagy és 157 szolgálatonkívüli viszonybeli hadnagy, kiknek névsora szerkesztőségünkben megtekinthető.

A cs. és kir. vezérkar főnökének rendele-lete: Morawski Lajos vezérkarhoz vezényelt nyug. századosnak dícséret.

A cs. és kir. haditengerészet rendeleti közlönyéből.

Kinevezések: Szombathy Miksa ideigl. 2. oszt. hajóépitőmérnök 2. oszt. hajóépitőmérnöké.

Tényleges állományba helyezések: Schneiditz Gilbert vár. ill. szab. sorhajóhadnagy, Rocco Ferenc vár. ill. szab. főtörzsgép-űgyelő.

Szolgálati beosztások: A „Tegethoff”-ra: Watzl János 2. oszt. villamos üzemvezető, az „Ulan”-ra Bauer Ferenc 1. oszt. gép-üzemvezető, a tengerészeti arsenál torpedóhajó igazgatóságához: Böhm Károly 1. oszt. gépüzemvezető, a kikötői tengernagy hivatához a flotta-személyzet kiegészítéséül: Oppitz Miksa 2. oszt. villamos üzemvezető, az „Admiral Spaun”-ra: Riedl Ottó fregatt-hadnagy, a haditengerészeti nyilvántartó irodához: Millonig József sorhajóhadnagy, a kikötői tengernagy hivatához a flotta-személyzet kiegészítésére: Giurgevich Ramirus fregatt-hadnagy, a „68. P.”-re: Wallner Erwin sorhajóhadnagy (m. parancsnok), Wolff Róbert, Bayer Henrik fregatt-hadnagyok, az „55. T.”-ra: Braun Viktor sorhajóhadnagy (m. parancsnok), Hink Róbert, Perok István fregatt-hadnagyok, a „70. F.”-re: Pulgher Gyula sorhajóhadnagy (m. parancsnok), Fritsch Guidó, Korparics András fregatt-hadnagyok, a „Zara”-ra: Schneiditz Gilbert sorhajóhadnagy.

Tartós vezénylések: A hadügyminisztérium tengerészeti osztályához: Ambrózy Árpád százados-hadbíró, a haditengerészeti arsenál torpedóhajó-igazgatóságához: Masurka Ferenc 1. oszt. gépüzemvezető.

A m. kir. honvédség rendeleti közlönyéből.

Legfelsőbb elhatározások: O császári és apostoli királyi Felseje Balás György tábornagynak, a honvéd főtörvényszék elnökét, a legfelsőbb honvéd törvényszék elnökévé kinevezte; pilisi Kornhaber Adolf nyugállományu vezérőrnagynak, az altábornagyi, Fischer Dezső nyugállományu honvéd ezredesnek, a vezérőrnagyi, Bocskor Gergely és Zubcsek János nyugállományu honvéd századosnak, az őrnagyi és dr. Grossmann Rezső nyugállományu honvéd ezredorvosnak, a törzsorvosi címet és jellegét, valamennyinek díjmentesen adomá-

nyozta és elrendelte, hogy Ludvig György, vezérkari testületi alezredesnek kiváló szolgálatai elismerésül a legfelsőbb meglegedés kifejezése tudtul adassék. *Magyar királyi honvédelmi miniszteri rendeletek.* *Adományoztatik:* a 2. osztályu tiszt katonai szolgálati jel: a következő népfőlkelésügyi tiszteknek: Pappert Vencel alezredesnek, Révész Benő őrnagynak; a 3. osztályu tiszt katonai szolgálati jel: a következő őrnagyoknak: Puska Józsefnek, budahegyi Pauer Miksának; a következő népfőlkelésügyi századosoknak: Cseley Gyulának, Kiss Árpádnak, Lehrner Rezső, helyi szolgálatot teljesítő nyug. századosnak. *Részesítettnek:* a magasabb fokozatu havidij-illetékben: a VII. rangosztályban: Pálffy Imre, 1. honv. huszárezredbeli alezredes és a VIII. rangosztályban: Blanussa Izidor, 6. honv. ágyusezredbeli őrnagy; a VI. rangosztályban: Bernatsky Kornél ezredes, a 7. honv. gy. ezr. parancsnoka; a VII. rangosztályban: a következő alezredesek: Bestall Gyula, a zagrebi horvát-szlavon VI. honv. ker. tiszti iskola tanára, továbbá Liposczak Péter, a 25. és Sztavinszky Kázmér, a 29. honv. gyalogezrednél; a VIII. rangosztályban: a következő őrnagyok: Linhart Gyula, a 21., Stessel Ernő, a 12. és budahegyi Pauer Miksa, a 31. honvéd gyalogezrednél. *Felmentetik:* Danek Leő, ezredes, kassai honvéd kiegészítő parancsnok, jelenlegi szolgálati állása alól. *Athelyeztetnek:* Melcher Gyula, 4. és Steigerwald Ferenc, 15. honv. gy. ezredbeli hadnagy gazdasági tisztek kölcsönösen; Kesserü Ferenc százados, a 17. honv. gy. ezredtől, a 7. honv. gy. ezredhez; Bieliczky Béla hadnagy, a 3. honv. gy. ezredtől, a 32. honv. gy. ezredhez; Rausch Ernő, tart. zászlós, a 2. honv. táb. ágyusezredtől, az 1. honv. táb. ágyusezredhez; Braxatoris Sándor zászlós, a 6. honv. táb. ágyusezredtől, a 2. honv. táb. ágyusezredhez; a cs. és kir. hadügyminiszter urrel egyetértőleg, a közös hadsereg tényleges állományából a m. kir. honvédség tényleges állományába: Vorbuchner-Krausz Frigyes, cs. és kir. 33. gy. ezr.-beli főhadnagy. *Beosztatik:* a szabadkai 6. honvéd gyalogezredhez. *Várakozási illetékekkel szabadságotatnak:* Kovács Aurél, 21. honv. gy. ezredbeli százados, egy évre; Magos Sándor, 3. honv. gy. ezredbeli főhadnagy, további fél évre; Kántor Mihály, 17. honv. gy. ezredbeli százados gazdasági tiszt, egy évre. *A honvédség kötelékéből elbocsáttatik:* saját kérelmére: Nagy Ferenc, a budapesti I. honvéd ker. parancsnokság nyilvántartásában álló időlegesen nyugdíjazott hadnagy. *A tiszti rendfokozatáról kért leköszönése elfogadtatott:* Borsos Miklós, 8. honv. gy. ezredbeli tartalékos hadnagynak. *Okiratilag megdicsértetett:* Campean György m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, árvízveszély alkalmával több ember életének megmentése körül tanusított bátor és elszánt magatartásáért. *Kineveztetik:* Krausz Gyula, 21. honv. gy. ezredbeli I. osztályu számvivőaltiszt III. osztályu főszámvivővé. *Athelyeztetnek:* Jelenin György II. oszt. főszámvivő, a 14. honv. gy. ezredtől, a 7. honv. gy. ezredhez; Svrcek Imre, nyilvántartó-örmester, a 15. honv. gy. ezredtől a 13. honv. gy. ezredhez; Kocsis János nyilvántartó-örmester, a 7. honv. táb. ágyusezredtől a trencsényi 15. honv. gyalogezred-

hez; Tagscherer József, I. oszt. főfegyvermester, az 5. honv. gy. ezredtől, a honvéd központi fegyvertárhoz. *Ideiglenes nyug. állományba helyeztetnek:* Bende Lajos VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester; Jeskó István II. számú csendőrkerületbeli járásörmester; Péter Lajos VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester; Bányai Sámuel, VII. számú csendőrkerületbeli törzsörmester. *Főfegyvermesteri rendfokozatáról való lemondása elfogadtatik:* Gachó Ferenc és Palugyai Ernő, a honvéd központi fegyvertár állományában levő II. osztályu főfegyvermesterek.

A franciák 1812-ben 600,000 fővel vonultak be Oroszországba és 450,000 embert veszítettek a fáradalmak és a betegségek révén. Az oroszoknak 300,000 főből álló hadseregéből ugyanekkor csak 80,000 ember maradt meg. Védekezünk a háboru borzalmai ellen és támogassuk a Vöröskereszt-egyletet.

Eladó ló.

Eladó egy csapathoz szoktatott, igen erős, nagyobb súly alatt is kiválóan használható, hibátlan használati ló. Tulajdonosa Hollósy Tihamér honvéd százados, állóheye a budapesti I. Ferencz József honvéd-gyalogsági laktanya. A ló herélt, ismeretlen származásu, sárga, 7 $\frac{1}{2}$ éves és 172 cm. magas. Ára: 650 korona.

A szerkesztésért és kiadásért
Dr. SZILAGYI LAJOS FELELŐS.

A lapot a „Külügy-Hadügy” lapvállalat
r.-t. adja ki.

Merkantil-nyomda (Havas és Léhner) VIII.,
Német-utca 27.

A POTTARTALEKOSI SZOLGÁLAT ELNYERÉSE ÉS NÖSÜLÉSI ÜGYEK

Irta **Dr. Sajgó Jenő** nyug. főhadnagy.

Ára 1 korona 40 fillér.
Kapható a kiadóhivatalban.

Tennis-rakettek, sport-eszközök, lovagló- és sétabotok, tajték- és borostyán dohányzószerek, önbortváló és hajnyíró gépek, zseb-kések, fésűk és kefék nagy választékban

HUBER J.

műsztergályos játék-áruházában
BUDAPEST, BAROSS-UTCA 47
Árjegyzék bérmentve.

Szt.-Lukácsfürdő

kávéház és vendéglő
naponta délelőtt, délután és este

katonazene

Kitűnő ételek és italok. — Polgári árák. — Figyelmes kiszolgálás.

WIRTH J. vendéglős.

BERETVÁS ÉS SARLÓS

BUDAPEST IV.,
Váci-utca 20 szám

Angol és francia úri divat.
Saját készítményű fehérmű
különlegességek

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület Budapesten. Alapított 1840-ben.

Befizetett részvénytőke: K 20.000.000.— Tartalékalap: K 51.560.252-29.
Könyvecskékre és folyószámlákra elhelyezett betétek álladéka 1913. évi december 31-én: K 412.992,281-61. Forgalomban levő saját kibocsátványok: K 393.158.200.—

A takarékpénztár **4 $\frac{0}{10}$ -os és 4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ -os zálogleveleket**, valamint **4 $\frac{0}{10}$ -os és 4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ -os községi kötvényeket** bocsát ki.

Ezen cimletek **teljesen adómentesek**, minden tekintetben **kaucióképesek** és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilváníttak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilváníttak továbbá **katonai házassági óvadékok céljaira** s a záloglevelek ezefelül **árvapénzek** elhelyezésére is.

Table with columns: A keleti pályaudvarról, A nyugati pályaudvarról, Délelőtt, Déltűtán. Includes train numbers, times, and destinations like Vác, Rákospalota, Szolnok.

Table with columns: A keleti pályaudvarra, A nyugati pályaudvarra, Délelőtt, Déltűtán. Includes train numbers, times, and destinations like Berlin, Ruttká, Debrecen, Szolnok.

- 1) Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
2) Vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
3) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
4) Nagykátától Szolnokig csak szombaton és ünnep előtti köznapokon közlekedik.
5) Csak hétköznapokon közlekedik.

- 1) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
3) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
5) Minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnapon közlekedik.
6) Minden hétfőn, szerdán és szombaton közlekedik.

- 1) Csak vasárnapról hétfőre hajló éjlelen közlekedik.
2) Junius 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
3) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.
5) Csak hétfőn és kettős ünnep utáni köznapokon közlekedik.
6) Csak hétköznapokon közlekedik.

- 1) Erkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon.
2) Erkezik minden hétfőn, csütörtökön és szombaton.
3) Vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
5) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

A vonatok indulása és érkezése Budapest-Józsefvárosra.

Table showing train schedules for Budapest-Józsefváros route, including times and destinations like Godollo, Szolnok, Nagykáta, Gödöllő.

A vonatok indulása és érkezése Buda-Császárfürdő kitérő.

Table showing train schedules for Buda-Császárfürdő kitérő route, including times and destinations like Esztergom, Dorog, Pálficsaba, Nagymaros.

TELEFON-SZÁM 164-84.

DERKITS ÉS TÁRSAKATONA EGYENRUHAKÉSZÍTŐ
ÉS ANGOL FÉRFI-SZABÓSÁGA**BUDAPEST IV.,
KECSKEMÉTI-UTCA 5.**

Elsőrendű
látható írású **Ujlaki-írógépek**
a legmodernebbek. Katonai és polgári hatóságok közkedvelt írógéptypusa. **Dijmentes bemutatás országsherte.** Árjegyzék ingyen. **Részletfizetésre is.** Tel. 122-60.
UJLAKI-ÍRÓGÉPTELEP Budapest Erzsébet-körút 28.
1897. óta az írógépszakmában.

Tiszti és civil nyeregszerek,

kocsiszerszám, bőrönd és finom bőrúru nagy választékban, vagy rendelés szerint készit:

SCHMIDT M.
**Budapest VIII,
Rákóczi-ut 25.**

Árjegyzék ingyen.

Misoga Sándorcs. és kir. udvari szállító
katonai szabó**Budapest IV.,**

Váci-utca 36. Klotild-palota.

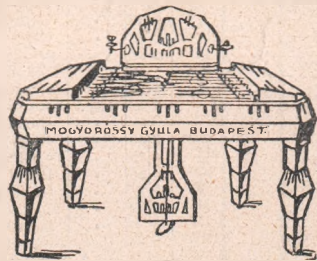
.. Telefonszám: 916. ..

HUNGÁRIA BANK R.-T.

BUDAPEST, IV. KER., KORONAHÉRCÉG-UTCA 18.

Igazgatóság: Gróf Sztáray Sándor elnök, gróf Cagninacci Hyacinthe alelnök, báró Gerliczy Ferenc alelnök, gróf Zichy Géza Lipót alelnök, gróf Apponyi Gyula, Beniczky Ödön, gróf Cagninacci Pál, gróf Erdödy Sándor, báró Wulf de Flotow, báró Hatvany Károly, dr. Lippmann Frigyes, Mannberger Nothomb Albert, dr. Pekár Imre, gróf Choiseul-Praslin Gabriel, báró Prónay Szilveszter Gábor, Schleifer Bretislaw, gróf Seher-Thoss Béla. **Ügyvezető igazgatók:** dr. Aczél János, Walder Béla. **Cégvezetők:** Horvátovics Ferenc, Lakatos Oszkár.

Bankosztály. Gabonaosztály. Műszaki osztály.
♦♦ **Mezőgazdasági osztály. Vasuti osztály.** ♦♦

Cimbalom

Számos kitüntetés jó munkáért.

Fuvolák, tárogatók, citerák, harmonikák stb. Hurok. Javítás műterem stb.

Mozyorossy Gyula

kir. szab. hangszergyár, Budapest, VII., Rákóczi-ut 17. — Árjegyzék ingyen.

Legújabb szabad aczélszerkezettel, részletre is. Csodaeeros, tiszta hangú **GRAMOFON** (beszélőgép) 25 k. s feljebb. Hozzá: Fedák Sári, Király, Rózsa, Berezei, Bónai, Caruso-tól legszebb lemezek 2 korona 50 fillér.

Hegedűk világ-hírű mesterek hű utánzatai.**Poloskairtást**jótállással. **Padló beeresztést,** acélforgácsolást, festést, mázolást, tapétozást olcsón vállal**Fuchs Budapest, Szondy-u. 37.**

Telefon 102-36.

iszteknek 10 százalék engedmény.

Telefonszám: József 36-46.

Szenes László

festék, kence, máz, kefe és háztartási áruk gyári raktára

Budapest, VIII. kerület

József-körút 72. szám.

**ELSŐRENDÜ
MAGYAR BOROKAT**ajánl **JÁLICS PINCE**
Tulajd. Kertay GyörgyTelefon
46-13.

Ugyanezen borok minden előkelőbb fűszer- és csemegetészetben is kaphatók

**EGYÉVI ÖNKÉNTESI
SZOLGÁLAT.**Irta **Dr. Sajgó Jenő** nyug. főhadnagy.

Ára 1 korona 60 fillér.

Kapható a kiadóhivatalban.

MERKANTIL NYOMDA**HAVAS ÉS LEHNER****BUDAPEST VIII., NÉMET-UTCA 27. SZ.**

Dusan felszerelt raktár a borotváláshoz szükséges cikkeknek: **GILLETTE** önborotváló készülékek eredeti pengékkel. Más szerkezetű angol és német eredetű borotváló készülékek igen jó minőségben: 8-10 koronáig. Kitűnő valódi angol és Solingeni borotvakések és fenő szijak 3-8 koronáig. **GOLGATE** és egyéb borotváló-szappanok és krémek, ecsetek stb. jutányos árban

Dankovszky István**Budapest V., József-tér 8.**

Adott esetben hívja fel a céget ajánlattételre.

TELEFON-SZÁM: JÓZSEF 11-83.